

Utorak, 5. jul 2005.
Svedok Božidar Delić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Samo nekoliko reči o predstojećim svedocima Odbrane. Koliko sam ja shvatio, glavno ispitivanje ovog svedoka traje još danas celi dan, što znači da će unakrsno ispitivanje da počne sledeće nedelje. To će još uvek da ostavi nešto više od nedelju dana pre letnjeg raspusta. Gospođa Diklić (Diklich) ima dobar radni odnos sa saradnicima optuženog i mi dobijamo izvesne informacije šta možda može da se dogodi i ja sve te informacije tretiram kao poverljive, a koje bi, inače, normalno izmenjivali advokati tako da ja sada ograničavam ono šta ću da kažem na ono šta znam da bi saradnici optuženog želeli da kažem. Ono šta direktno mogu da kažem je to da tri sledeća svedoka Odbrane, mislim da nisu podvrgnuti zaštitnim merama, su Janićević, Ibraj (Muharem Ibraj) i Fazliju (Shaban Fazliu). Danas su nam rekli, mislim da to mogu ovde da vam kažem, da će Janićević koji će da govori o Uroševcu (Ferizaj), Račku (Recak) i Kačaniku (Kacanic) doći sa nekih 500 dokumenata. Koliko je meni poznato, ni jedan od tih dokumenata nije na napravljen po Pravilu 65ter, niti je ijedan od njih uručen i ja, jednostavno, mislim da je došlo vreme da ću da kažem da ću da uložim prigovor da taj svedok uvede toliku količinu dokaznih predmeta koji su nama predani tako kasno. Mi jednostavno ne možemo na adekvatan način to sve da obradimo. Sledeća dva svedoka, kao što Sud verovatno zna, nisu nam identifik-

vana imenom i prezimenom sve do prošle nedelje. Ako sam pogrešio u tome, ispravite me. Po njihovim sažecima po Pravilu 65ter zaključujemo da će oni da svedoče samo po dva sata. Oni su toliko sažeti da su nam, zapravo, sasvim beskorisni. Za jednog se kaže da će da svedoči o svojim iskustvima u lokalnoj policiji o okolnostima u Đakovici (Gjakove), a za drugog se kaže da je sarađivao s policijom u Uroševcu i da će svedočiti o svojim saznanjima o događajima u tom kraju i saradnji s policijom. Prema tome, iako smo već razgovarali o sažecima po Pravilu 65ter ranije, ja znam kakva je odluka Suda u vezi sa tim. Ipak tražim od Pretresnog veća da sada pogleda te sažeteke i ima na umu da mi nismo dobili nikakve dokumente za ove svedoke koji bi na bilo koji način unapred nama mogli da kažu kakva je priroda njihovih iskaza. I ja pozivam Sud da to pogleda i da bude spreman na činjenicu da ću ja možda odmah da uložim prigovor na to da moramo da ih unakrsno ispitujemo, ukoliko budem ustanovio da sam iznenađen onim šta će oni da kažu. Dakle, ja sada unapred izričem ovo upozorenje optuženom putem Suda, ali ukoliko ja ne budem u situaciji normalno da obradim njihove materijale, ja ću da uložim prigovor na pozivanje sva ta tri svedoka.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, šta vi možete da kažete na ovo šta je upravo izneo tužilac?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre nego što odgovorim ...

SUDIJA ROBINSON: Ne dobijamo prevod ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson), pre nego što odgovorim na to, ja imam, takođe, jednu primedbu, jedan zahtev i, rekao bih, jedan protest. Naime, ja sam predvideo i to je tu u listi svedoka, da svedok Vojislav Šešelj svedoči, da počne svedočenje 18. Ja sam prošle nedelje obavestio Registar (Registry) da treba da ga vidim, da treba da razgovaram s njim juče, u toku dana

i juče sam dobio obaveštenje da ja ne mogu s njim da razgovaram. Ja ne znam da li Registar može da sprečava moj kontakt sa svedokom, podsećam vas da je to jedan vrlo obiman svedok koji će svedočiti duže, koji će svedočiti o bitnim elementima, svedok koji se pominje u optužnici, toj koju gospodin Najs tako naziva, o kome su mnogi svedoci ...

SUDIJA ROBINSON: Kada ste planirali da pozovete tog svedoka, jer on ovde nije na popisu tri sledeća svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam zašto vam nije dat ceo popis, ja sam ga planirao da ga pozovem 18. U svakom slučaju, kada ću ja da razgovaram sa ovim svedokom, kada ću ja da razgovoram s mojim svedokom u pripremi je moja stvar, jer, na kraju krajeva, ja sam prinuđen, s obzirom na veoma kratko vreme, da svaki slobodan dan, popodne, pre podne koristim da mogu da razgovaram sa svedocima. I ja sam se prošle nedelje, kada sam se sreo sa gospodinom Šešeljom, s njim dogovorio da je sledeći naš susret trebalo da se održi juče. Juče sam dobio neko sasvim nerazumljivo obaveštenje da to njemu nije, da to njemu nije dozvoljeno. Molim vas da naredite da se ne ponavljaju takvi ekscesi da ja ne mogu sa svedokom koji treba da svedoči ovde, razgovaram.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prvo, vidim da se služite strategijom pominjanja nečeg drugog pre nego što odgovorite na ono šta je spomenuo tužilac. Bez obzira na to, recite nam gde je taj popis na kome se nalazi i ime gospodina Šešelja kao svedoka koji bi trebalo da svedoči 18.? Mi nemamo takav popis? Mi ovde sada imamo popis na kome se nalaze imena trojice svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imate kod oficira za vezu, a što se tiče liste svedoka, gospodin Šešelj je na listi svedoka od samog početka, koju ste dobili pre godinu i po dana.

SUDIJA ROBINSON: Ne govorim sada o opštem popisu svedoka, nego o onom popisu svedoka koji dobijamo iz nedelje u nedelju i u kome bi trebalo da se napiše da je gospodin Šešelj zakazan da se ovde pojavi 18. Molim službenika za vezu da nam pomogne u vezi s tim.

službenik za vezu: Časni Sude, popis koji sam ja primila 30. juna ne sadrži ime gospodina Šešelja. Na tom se popisu nalaze četiri imena uključujući gospodina Delića i to je ono šta sam ja dobila i vama dostavila.

SUDIJA ROBINSON: Znači to ste dobili od njegovih saradnika?

službenik za vezu: Da.

SUDIJA ROBINSON: Eto, čujete, gospodine Miloševiću. Naravno to nije potpun odgovor na ovo šta ste rekli, ali u svakom slučaju moramo to da razmotrimo. Kad je reč o pritužbi koju ste izneli, ja ću da zamolim sekretara Suda da nas izvesti o tome. Mi ćemo da tražimo da on obavesti Pretresno veće o situaciji u vezi s tim i Pretresno veće će onda da donese odgovarajuću odluku. A sada vas molim da odgovorite na dva prigovora Tužilaštva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ću da odgovorim na te prigovore, ali molim vas da imate to u vidu. Meni je vreme dragoceno. Ja sam planirao danas popodne da vidim gospodina Šešelja. Molim vas da to rešite u toku dana, jer inače ja neću moći da iskoristim današnje popodne. S obzirom na raspored koji Registar ima, svedoci koji naredni dolaze, nisu još ovde stigli, iako sam ja tražio da budu ovde od ponedeljka. I ja ne mogu da gubim vreme zbog toga što postoji neki problem koji meni nije jasan.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, uzeo sam u obzir ovo šta ste rekli. Možda nije realno očekivati da nas sekretar obavesti o situaciji već danas. No, mi ćemo tražiti od sekretara da nam pošalje svoj izveštaj što je moguće ranije, imajući u vidu da biste vi želeli da razgovarate s gospodinom Šešeljem danas poslepodne. Dakle, mi ćemo da zamolimo sekretara Suda da prenese to obaveštenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Inače, ovaj spisak koji je malopre dala oficir za vezu, ni malo ne protivureći onome šta sam vam ja rekao, jer ovaj spisak se odnosi na tri svedoka za ovu nedelju. A ja sam vam rekao da planiram gospodina Šešelja od nedelje koja počinje 18. Ovaj spisak se odnosi samo na ovu nedelju, danas je 5. Toliko o tome i molim vas da mi se te smetnje ne čine više. Drugo, u vezi sa prigovorom gospodina Najsa da nisu prevedni dokazni predmeti za gospodina Janićevića, mene je profesor Rakić obavestio da je on te dokazne predmete predao pre više od mesec dana. Ja ne znam šta se s tim dogodilo, uvažavam da se ponavljaju problemi s obzirom na kapacitet vaše prevodilačke službe koja bi prema svom kapacitetu moje dokazne predmete, kada bi bili ravni predmetima gospodina Najsa, prevodila, kao što sam vam rekao, još 50 godina. Po 1.000 stranica mesečno. To možete lako da izračunate, to je vrlo jednostavna matematika. Međutim, ako ne budu prevedeni, ja onda neću izvesti svedoka, jer, jednostavno, to ću da prihvatim kao još jednu prepreku u iznošenju činjenica koje ovde treba da iznesem i neću ga, onda, pozvati nego ću ga preskočiti, očekujući da bude prevedeno ono šta je predviđeno. A što se tiče ove dvojice ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, tehnička pritužba je to da se tih 500 dokaznih predmeta ne nalazi ni na popisu dokaznih predmeta, a od vas se to traži Pravilnikom (Rules of Procedure and Evidence).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja potpuno razumem te proceduralne probleme na koje vi ukazujete. Međutim, ja ne mogu unapred da imam, s obzirom na nemogućnost komunikacije i

nemogućnost raspolaganja dokumentima, ne mogu unapred da imam sve dokazne predmete, a kao što znate, nisam imao ni neki valjan rok u kome bih mogao da ih pribavim. Prema tome, smatram da prioritet ovde ima činjenica da svedok, bez obzira kada dođe do dokaznih predmeta koji mogu uz njega da idu, da imam pravo da ih ovde prezentiram. A kažem vam da su dati pre više od mesec dana, međutim dozvoljavam svaki mogući nesporazum, probleme kapaciteta i tako dalje, ali želim da imate u vidu i jednostavno da nastojite da to otklonite, da ja ne mogu stalno da imam prepreke u vezi sa ... Evo ovde mi oficir za vezu daje da su Janičevićeva dokumenta vraćena profesoru Rakiću 26. maja zbog limita 1.000 strana. Prema tome, to je samo još jedan argument za ono šta sam vam rekao. Ja predajem dokazne predmete, oni se vraćaju zbog limita od 1.000 strana. Šta ja, onda, da uradim s njima? Da čekam da prođe taj limit? Onda za to morate dati vreme. Ja uopšte ne znam kako vi očekujete da ja taj problem razrešim? Praktično, radi se o opstrukciji iznošenja činjenica koje ja mogu ovde da iznesem i koje želim da iznesem javno. To je slučaj i sa uskraćivanjem mogućnosti da razgovaram sa svedokom, što je do sada nezabeleženo i nikome nije uskraćeno, osim meni da se vidim sa Šešeljem. To je činjenica evo i sa ovim, piše: Vraćeno profesoru Rakiću 26. maja zbog limita od 1.000 strana. Molim vas, ja ne mogu da rešavam limite vaše službe. Nemojte to od mene očekivati.

SUDIJA BONOMI: Ono šta mene ovde najviše brine nije tehničko pitanje. Čujem da je gospodin Najs rekao da vi namerno njemu niste dali kopije tih dokumenata. To je neoprostivo imajući u vidu ono šta se dogodilo prethodne nedelje kada sam ja već nešto rekao o tom vašem propustu. Meni se čini da je to smišljeni pokušaj da se Tužilaštvo onemogući da radi normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja mislim, gospodine Bonomi (Bonomy), da ako je reč o bilo kakvim naznakama nekog smišljenog pokušaja da se neko sprečava u radu, da sam ja taj kome se prave prepreke i sprečavanje u radu. A rekao sam ovde javno i neću više to ponavl-

jati, svaki dokument koji dobije Sekretarijat kao dokazni predmet od mene, odmah je ovlašćen da ga gospodinu Najsu, onog momenta kad ga dobije. Prema tome, ako je služba prevodilačka vratila dokazne predmete gospodina Janićevića, to ne znači uopšte da oni nisu mogli u kopiji, onako kako su dati službi za prevođenje, da budu dati i gospodinu Najsu. Ne postoji ni jedna prepreka u tome. Svaki put su ovlašćeni da daju odmah gospodinu Najsu sve šta god želi.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, ja sam već vrlo pažljivo prošao kroz to prošli put i rekao sam da nije obaveza Sekretara da gospodinu Najsu daje dokumenta. Vaša je obaveza da njemu te dokumente direktno date. Vama je to jasno rečeno i sada meni izgleda da vi imate nameru da nikada to pravilo ne ispoštujete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja nemam komentar na ovo šta kažete, gospodine Bonomi. Ja dokumente ulažem preko oficira za vezu i ja nemam nikakav drugi kontakt.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ne bih želeo da trošim više vremena, ali moram da kažem da je sudija Bonomi potpuno u pravu. Mi nismo dobili ništa od Janićevićevih materjala, niti sam ja sve do jutros znao da će da bude nekih 500 dokumenata. Ako se Šešelj bude pozivao, moram da kažem da ja nisam dobio nikakve dokumente niti obaveštenje o dokumentima, a on će najverovatnije doneti sa sobom puno dokumenata. Ništa od toga nije na popisu po 65ter i optuženi još nije odgovorio u vezi sa problemima u vezi sa sažecima po Pravilu 65ter za druga dva svedoka. Prema tome, neću više ništa da kažem osim toga da ću možda da uložim prigovor da se ti svedoci uopšte pozivaju.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, uradićemo dve stvari: zatražićemo da nas prevodilačka služba obavesti o situaciji u vezi sa

dokumentima koji su, prema vašim rečima, vama vraćeni 26. maja. Prevodilačka služba će, dakle, da nam dostavi izveštaj o tome. Kad je reč o 500 dokaznih predmeta koji nisu na popisu dokaznih predmeta u skladu s Pravilnikom, treba da dostavite pisani zahtev i zatražite njihovo naknadno uvrštenje na listu dokaznih predmeta, uz objašnjenje u kome treba da kažete zašto bi taj zahtev trebalo da se odobri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Mogu li sada da nastavim u vezi s prigovorom gospodina Najsa?

SUDIJA ROBINSON: Pa to smo završili. Izvolite, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U vezi sa ova dva svedoka, ja sam dao objašnjenje da nismo mnogo unapred davali imena iz razloga bezbednosti. Ta dva svedoka neće svedočiti dva sata, nego kraće, jer radi se o sasvim konkretnim svedocima, uz njih ne idu nikakva dokumenta, dakle imamo svedočenje bez dokaznih predmeta, bez dokumentata svedoka koji svedoče na licu mesta o događajima čiji su neposredni učesnici i očevici, tako da ne vidim zaista nikakvu prepreku da oni normalno svedoče.

SUDIJA ROBINSON: Znači neće da bude dokaznih predmeta u vezi sa Fazliuom i Ibrajem?

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA BONONI: Problem u vezi sa ovim, gospodine Miloševiću, nije vezan toliko mnogo za dokumente ni dužinu njihovog svedočenja. Mislim da je problem ovde obaveštenje o tome o čemu će oni da svedoče. Ako su to očevici konkretnih događaja, onda bi u sažetku po Pravilu 65ter trebalo da stoji o kojim će to mestima i datimima oni da govore. Meni se čini da to predstavlja fer obaveštenje po Pravilu 65ter. Zar vi niste u stanju da date nešto više detalja od ovoga šta ovde piše za ta dva svedoka i reći o kojim će to mestima i događajima i datumima oni da govore?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, ja uopšte ne znam da mene Pravilo 65ter obavezuje da ja detaljno iznosim o čemu će svedok svedočiti. Par rečenica o sadržini svedočenja je dostavljeno. A ja te svedoke tek treba da vidim. Ni njih nisam video. Tražio sam da budu ranije tu, neće biti sve do pred kraj ove nedelje.

SUDIJA BONOMI: Kao što biste trebali da znate, to pravilo traži da na popis svedoka unesete i sažeti prikaz činjenica o kojima će oni da svedoče kao i tačke optužnice o kojima će svedok da svedoči. Ništa od toga nije ispoštovano u vašim sažecima po Pravilu 65ter. Prema tome očigledno je da ste vi prekršili to pravilo i ukoliko se gospodin Najs usprotivi, ako on izjavi prigovor u vezi s tim, mi ćemo taj prigovor morati da razmotrimo u svetlu toga da ste prekršili pravilo, osim ukoliko ne možete da date dodatne informacije jednom kad vidite svedoke. Bilo bi od pomoći da kada se sastanete sa svedocima, da date neku indikaciju o kojim će to mestima i datumima oni da govore.

SUDIJA KVON: U međuvremenu hteo bih da kažem da me veoma brine način na koji upotrebljavate vreme. Koliko ćete još svedoka da pozovete za deo optužnice koji se odnosi na Kosovo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Morao bih da proverim, gospodine Kvon (Kwon), pa da vam dam neki, koliko-toliko precizan odgovor. Sada ovako napamet ne mogu da vam dam odgovor na to pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, trebalo bi da imate na umu da ste potrošili otprilike pola vremena koje vam je stavljeno na raspolaganje, a još uvek se bavite prvom od tri optužnice, dakle Kosovom. A sad molim da se uvede svedok. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću,

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde smo stali na dokumentu 394 koji je podneo pukovnik Vlatko Vuković, a odnosi se na dejstva jedinice u periodu od 25. do 28. marta. Sad ću vas zamoliti, generale, da pokušamo da nekako ubrzamo prolaz kroz ove dokumente, samo sa nekim najznačajnijim uočavanjima i opaskama, dakle ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, namamo prevod ovog dokumenta. Ako ćete nakratko da se pozabaviti ovim dokumentom, molim da se stavi na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li vam je dokument na grafoskopu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jeste, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je dokument broj 394.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo želim da komentarišete ovo šta pukovnik Vuković kaže koliko je borba vođena i ovde, vidim, piše: "U selu nije bilo stanovništva. Bilo je dosta iskopanih zaklona i nađeni su delovi uniforme".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To, znači, on objašnjava drugi dan, to je 26. i objašnjava, znači, selo Donje Retimlje (Reti). Pošto je njegova jedinica ta koja je izvršila, znači, pregled tog sela, da nije bilo stanovništva, ali selo je posebno, znači, prema ekonomiji, ekonomija, to se posebno podrazumeva da su to vinogradi. Bilo je dosta iskopanih zaklona, nađeni su, znači, delovi uniforme i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju govori se da je

borba tu trajala svega pola sata i da su se šiptarsko-terorističke snage povukle prema ekonomiji, uređeni rovovi i nema civila. Je l' to suština njegove izjave?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Najveći otpor da je pružen sa oboda sela, sa džamije i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U sledećem dokumentu imate izjavu pukovnika Stojana Konjikovca.

SUDIJA ROBINSON: Koji je broj sledećeg dokumenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 395. Ne znam da li ga imate preveden ili ne, ali tu se isto srećemo sa ovim problemom, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Nemamo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Danas je 5. juli, a dokumenti su dostavljeni 20. aprila. Ja uopšte nemam prigovor na rad službe, samo vam skrećem pažnju da je ta služba mala da može da obavi taj posao. Ako danas nisu prevedeno dokumenti koji su dati 20. aprila, očigledno je da je to ozbiljna prepreka da se normalno radi. Generale, molim vas najkraće samo da se ne bismo zadržavali na celom dokumentu. Ovde se pominju i aktivnosti NATO avijacije, vi imate, vaša jedinica ima, dakle, sukob sa terorističkim snagama i istovremeno ima problem sa NATO avijacijom.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači problem sa NATO avijacijom traje neprekidno pošto neprekidno traje vazдушna opasnost, ja dobijam signale preko svoga operativnog dežurnog i dajem dalje jedinici. Ovde, znači, ovo je izjava pukovnika Konjikovca koji je sa pravca Suve Reke (Suhareke), ovo je, znači, drugi dan i vidi se raspored, znači, njegove jedinice. NATO avijacija je dejstvovala negde oko 13.00 dva puta po ovoj drugoj jedinici, znači, koja je išla iz pravca Orahovca (Rahovec) da se spoji sa svojom jedinicom iz pravca Suve Reke. Ovoga dana, znači, ova jedinica je imala, po izjavu pukovnika Konjikovca, uspeha, jer je, znači, uspela znači da se približi selu Studenčane (Studenqan) i da, znači, ovlada sa delom sela

Studenčane.

SUDIJA KVON: Generale, koja je ovo karta koju sada vidimo, koja se nalazi na grafoskopu? Da li znate broj karte?

SVEDOK DELIĆ: Ja mislim da vi te karte imate. Ovo je karta, pošto ima ukupno četiri karte koje se zivu "Retimlje", ovo je karta drugi dan, drugi dan dejstva. Za 26. mart.

SUDIJA KVON: Da li se vidi datum?

SVEDOK DELIĆ: Da, da, ima datum, znači, 26. mart.

SUDIJA KVON: Da, tabulator 391. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, recite da li bi vam odgovaralo da pređemo preko ovih nekoliko dokumenata koji sadrže izjave vaših oficira nešto brže?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Može, gospodine Miloševiću. To je, znači, praktično, to se sve vidi sa ove mape, objašnjavaju, znači, svi komandanti borbenih grupa dejstva svojih jedinica, znači, toga dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ako se slažete, mogli bismo na mapi da pređemo brže ove izjave, negde do tabulatora 425, reko bih ...

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad izvolite, generale, samo ukažite na najbitnije momente u ovim izjavama tako da možemo da pređemo do 425. tabulatora, ovo, grupno.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ovo su za ovaj dan, znači, izjave svih komandanata. Ovde se vidi, znači, početni raspored ujutru u

6.00, zatim se vidi u 12.00, to je ovom drugom bojom i na kraju se vidi, znači, raspored u 18.00. Vidi se kako se sužavala, znači, praktično ovaj obruč, znači još nije bio napravljen obruč oko terorista, ali kako se teritorija koju su držali teroristi smanjivala u toku toga 26.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se neću zadržavati pošto se gospodin Robinson saglasio da se pređe preko ovoga grupno, skrećem vam pažnju na 398. dokument, potpukovnik Radivoje Paravinja govori ovde da je na putu između Đakovice i Prizrena (Prizren) u toku 26., znači, toga dana, pojavljivao se i veći broj civila ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vojska nije s njima imala kontakt, oni su išli prema granici, a u više navrata sanitet je pomagao civilima koji su prolazili tim putem. To je ono šta se ovde ... On dalje govori da su mu poginula dva vojnika toga dana. Da li je to karakteristično za taj dan, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa za ovaj dan je karakteristično, znači, da se pojavljuju prve grupe civila, ali to je, znači, po nekoliko vozila, po nekoliko desetina vozila. Znači, da kažemo grupe. On ovde, znači, nije posebno napisao iz kojih su pravaca, ali, koliko ja znam oni uopšte nisu bili sa teritorije, znači, moje zone odgovornosti. U tabulatoru 399, to je izjava majora Sela koji je, znači, ušao u ovo, sa svojom jedinicom u Donje Retimlje i on ovde govori o toj opremi koja je tamo pronađena. Dalje, ja bih, dalje, stavio sledeću, ovaj, mapu, za sledeći dan, to je za 27.

TUŽILAC NAJS: Pretresno veće naravno shvata da sve ove izjave koje smo sada nakratko pogledali, su, u stvari, izjave koje su pripremljene za komisiju za saradnju sa Sudom i, naravno, ukoliko ću o njima da postavim korisna pitanja, moram da ih imama prevedene i one će svakako da budu moja briga tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, toga smo svesni, gospodine Najš. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da želite da stavite drugu kartu za 27..

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo pre nego što pređete na tu kartu, vi u nekoliko ovih tabulatora imate opažanja vaših komandanata da nailaze na grupe civila, da se oni kreću kroz njihov raspored, da nastoje da im ukažu da se sklone iz zone borbenih dejstava i da ih propuštaju da prođu, dakle nema nikakvog ekscesa koji se može ovde naći.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su grupe civila koje su pronađene, znači, u ovim, da kažem, jarugama između vinograda, znači u tome žbunju i one se upućuju ovde, znači, kako su to oni izvestili, znači, prema, ovoj Maloj Kruši (Krushe e Vogel) i Velikoj Kruši (Krushe e Madhe). Ali to su, znači, pored onih grupa koje su viđene prvog dana, ovde, po proceni jednog od komandira 500, po proceni drugog od oko 600 do 700 lica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u 410. dokumentu takođe govori da su se pojavile grupe civila koji su se kretali iz pravca Đakovice i Orahovca prema granici Albanije (Albania) ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: A to je već, ovoga, 27.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I nije jedinica kontaktirala sa civilima prema naređenju, sem u nekoliko navrata kad je sanitet pomagao onome kome je trebala pomoć.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su grupe civila koje su se kretale glavnim komunikacijskim pravcem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, objasnite ...

SUDIJA KVON: Mi nemamo prevod tabulatora 404. Da li je to vaša izjava?

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA KVON: A u vezi sa čim, ako možete da nam kažete?

SVEDOK DELIĆ: Moja izjava u vezi sa 27. martom. Izjava koja, znači, odgovara ovoj karti.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Budite ljubazni, generale, objasnite tu kartu ukratko.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vidi se, znači, 27., znači, da u toku 27. došlo je do spajanja na pravcu, znači, Orahovac-Suva Reka ovih borbena grupa, borbene grupe 6 i borbene grupe 5 u toku noći, u toku prethodne noći, znači veći do terorista i nepoznat broj stanovnika se izvukao, znači, prema selu Dobrodeljane (Doberdolan). Ovde, znači, su u toku ovoga 27. vođene borbe, da kažem, samo sa nekoliko razbijenih grupa terorista koje su, znači, ovde ostale i najviše oko sela Neprebište (Neprebishte). Ovde, znači, u toku ovoga dana, znači, ova borbena grupa 5 se usmerila prema selu Dobrodeljane. Sve jedinice su, praktično, dobile zadatak da završetkom ovoga dana, da se vrate, znači, u svoje rejone. Ovde je velika koncentracija, što je karakteristično, velika koncentracija stanovništva bila u selu Mamuša (Mamushe). Mislim da je tu u odnosu na broj stanovnika bilo, znači, još makar dva puta više ovih izbeglica iz raznih drugih sela. Ja sam tu kontaktirao, znači, sa ovim, poznato je da u Mamuši žive gotovo isključivo Turci. Kontaktirao sam sa tim ljudima. Oni su rekli da su prethodnih dana imali problema sa teroristima, da su im oduzeli određena vozila, druge stvari, da je bilo i maltretiranja i za njih su, u svakom slučaju ... Bio veliki problem što su morali da prime tako veliki broj, znači, ovoga izbeglog stanovništva. Ja sam naredio, znači, pre nego što sam otišao iz ovoga sela, da se u toku, najkasnije sutra, svo stanovništvo mora vratiti u svoja sela. Izdao sam zadatke komandantima, znači, osim komandantu ove borbene grupe 5 koji je ostao

iznad, znači, blokirao terorističke snage na pravcu sela Dobrodeljane. Ove snage koje se nalaze ovde u zahvatu puta, snage sa linija blokade, znači, da se svi vrate u svoje prvobitne rejone. Jedino ovde iz borbene grupe 2, pošto je došlo do pogibije jednoga vojnika ovde kod sela Mamuše i došlo je do određenih problema, znači, sa jednim tenkom, ostalo je znači u Donjem Retimlju jedna grupa i ovde iznad Mamuše jedna grupa do 28. da bi se taj tenk, znači, izvukao i 28. negde u 9.00 ili 10.00, praktično sve su jedinice napustile ovaj rejon, osim borbene grupe 5 koja je ostala ovde prema selu Dobrodeljane.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što se nastavi sa radom, u redu 14, strane 18, svedok je rekao da je bio u kontaktu sa stanovnicima Mamuše. To ne stoji u transkriptu, a to je veoma važno, ukoliko je on to zaista rekao i vredno je provere naših zapažanja. Možda bi to trebalo da se proveriti. Moguće je da je on rekao da je bio u kontaktu sa stanovništvom, a da to nije ušlo u transkript.

SUDIJA ROBINSON: Generale, da li možete da potvrdite da ste bili u kontaktu sa stanovnicima sela Mamuše?

SVEDOK DELIĆ: To piše i u mojoj izjavi.

SUDIJA ROBINSON: U redu, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li smo došli do ovih vaših izjava, do dokumenta 424? One se odnose sve na dejstva u ta tri dana.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to su, praktično, sve izjave vezano za to, 424 je Randubrava (Randobrave).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja vas molim da prihvatite ove dokazne predmete do 424.

SUDIJA KVON: Imamo sličan dokument, odnosno imamo slične dokumente do 434. Da li ćete da se pozabavite ovim ostalim doku-

mentima, dakle, od 424 do 434?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Do 432 je upravo tako kako vi kažete, gospodine Kvon, slična dokumenta i želeo bih da pređem preko njih što je kraće moguće. Ali na 424 sam se zadržao zbog toga što je to mapa i odnosi se na Randubravu, na 25. mart i ona, sama po sebi, govori o tome šta se događalo u to vreme.

SUDIJA KVON: Kada pređete sve ove dokumente, onda ćemo da se pozabavimo prihvatljivošću dokumenata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Kvon. Generale, samo kratko komentarišite mapu koju ste dali u dokumentu 424 i već imate odmah i vašu izjavu koju ste vi potpisali, u dokumentu 425.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sa ove mape, znači, na ovoj mapi vidi se na ovome delu, znači tri rejona gde su bile grupisane, znači, terorističke grupe: jedno je Randubrava, drugo je Donje Retimlje ili Gorane i treće je, znači, Gornje Retimlje ili Retimlje. To je bila koncentracija terorističkih snaga. Ovo je, znači, 25. su praktično otopčela dejstva. ali što se tiče ovoga Retimlja, kada smo mi tamo došli, tamo se nije nalazilo civilno stanovništvo i Retimlje je, odnosno Randubrava je zauzet, u njega su ušle naše snage 26. marta, mislim negde oko podneva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u dokumentu 425, u vašoj izjavi citiraću vam samo jednu rečenicu u sredini izjave, piše "nikada dejstvo nije vršeno po rejonima u kojima se nalazilo civilno stanovništvo".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, to je, znači, to šta sam ja napisao i to je tačno. Ovde je dejstvo vršeno, vršeno, znači, u par navrata, ovde, znači, ispred ovoga, ispred, ovoga, Randubrave, znači, Donjeg Retimlja gde se ovi vinogradi, znači, po tim kosama, znači dejstvovano je par puta, znači, po tim rovovima, iz haubica, iz minobacača.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, možemo li onda dalje, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Možemo.

SUDIJA ROBINSON: Izvinjavam se, gospodine Miloševiću. Generale, u svim tim mestima u koja ste išli, nije bilo civilnog stanovništva. Kakve su vaše informacije o tome šta se to dogodilo sa civilnim stanovništvom?

SVEDOK DELIĆ: Civilno stanovništvo, ovde su, što se na ovoj mapi ne može primetiti, napravljeno 1997. godine, 1998. godine dosta nekih alternativnih pravaca. Odnosno lokalnih puteva. Po mojim saznanjima i civilno stanovništvo iz Randubrave je prešlo ovamo, znači, prema Mamuši. I da je ono bilo, znači, u Mamuši 27. kada smo mi došli u Mamušu. Jedan deo, a jedan deo je verovatno otišao, znači, ovde gore preko Studenčana, Dobrodeljana, znači, u rejon Drenice (Drenice) znači kod Mališeva (Malisheve), Banje Belanice, u tom smislu, u tom pravcu. Ali jedan deo je sigurno bio ovde u Mamuši.

SUDIJA ROBINSON: Zašto je civilno stanovništvo otišlo na ta mesta?

SVEDOK DELIĆ: To je i 1998. godine bila uobičajena praksa. Kada otpočinu borbena dejstva, znači, stanovništvo, često puta su ga koristili teroristi da bi zaštitili sebe od dejstva naših snaga. Ali, znači, stanovništvo nije moglo i gotovo nikada nije moglo da dolazi ka nama, znači, već uvek dolazilo u dubinu teritorije, tamo gde su ih usmeravali, to su teroristi zvali po njihovom, "zašita stanovništva". Oni su, kao, na taj način štitili stanovništvo, a, u stvari, koristili ga kao živi štit.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malopre smo citirali ovu tvrdnju u vašoj izjavi, e sada ovu tvrdnju da se nikad nije dejtvovalo po rejonima u kojima je civilno stanovništvo, e sad ću da vam skrenem pažn-

ju da u ovoj optužnici u paragrafu 63 pod "B" koja se odnosi na Prizren, navodi se "da su 25. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije opkolile selo Pirane (Pirane) tenkovima i raznim vojnim vozilima, da je selo granatirano i jedan broj meštana poginuo. Nakon toga, snage SRJ i Srbije ušle su selo, palile kuće kosovskih Albanaca. Posle napada preostali meštani su napustili Pirane i otišli u susedna sela." To je i u vezi sa ovim što vas je pitao maločas gospodin Robinson. A onda se dalje tu tvrdi da su "u mestu Landovica (Landovice) snage snage SRJ i Srbije zapalile i teško oštetile džamiju", pa onda "da su Albanci koji su bežali prema Srbici (Skenderaj) ubijeni ili ranjeni snajperima, a zatim da su započele snage SRJ i Srbije ofanzivu u okolini Srbice i granatirale Donje Retimlje i Randubravu, a da su seljani, kosovski Albanci, isterani iz svojih domova i poslani na albansku granicu." Dakle to su sve sad događaji o kojima sad vi govorite. A ovo je šta ovde piše u ovim optužbama. Molim vas da kažete, šta možete da kažete o ovim tvrdnjama koje sam vam citirao?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa što se Landovice tiče, mi smo je prošli put na onoj mapi, znači, prošli potpuno detaljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je jasno, generale, ali ona je isto tako u ovom kontekstu pa sam je samo citirajući pomenuo, ali ovde se govori o selu Pirane, o opkoljavanju tenkovima, o granatiranju gde je poginulo mnogo meštana, o isterivanju Albanaca iz domova i slanju njih na albansku granicu i tako dalje. Dakle, imate više pitanja. Jeste li granatirali selo, jeste li isterivali Albance iz kuća, jeste ih slali na državnu granicu i tako dalje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Selo Pirane nalazi se odmah, evo vidi se ovde na ovoj mapi. Znači, ja stalno čujem taj termin "opkolili selo". Ako se kaže "opkolili", to znači da je praktično celo selo u jednom okruženju, a sa svih ovih mapa, kao i sa ove glavne mape, vidi se da to selo, znači, nije bilo u okruženju. To selo se nalazi neposredno uz put Prizren-Đakovica. Znači, kuće su, znači, neposredno uz put. Znači jedinica kad je došla, posebno ovaj deo ovde koji se celo vreme nalazio u neposrednoj blizini tog asfaltnog puta i komandant, moj komandant ove borbene grupe 1 je dao izjavu da u donjem

delu sela, ovde bliže putu, znači nije bilo, znači, uopšte ljudi, nije bilo nikakvog dejstva. Dejstva su počela tek u gornjem delu sela, znači na izlazu prema vinogradima, gde su bili, znači, to je nekoliko stotina metara daleko, znači, od ovog asfaltnog puta, gde su, znači, teroristi poseli položaje. Ali glavno dejstvo u toku dana bilo je kada je jedna veća grupa, kada je jedna veća grupa iz ovih vinograda i o tome govori ovaj moj komandant u svojoj izjavi, iz ovih vinograda, verovatno ovim potokom Popluge znači došlo u selo Pirane kada je vojska već bila, praktično, prošla selo na ovome pravcu i ovde su posle u selu vođene borbe oko džamije, jer je napadnuta, znači, moja kolona za snabdevanje ovde na putu. To je teroristička grupa, pa ja verujem da je jačine, znači, 20 do 30 ljudi, koja je htela da, znači, se sa ovoga pravca izvuče prema Drimu (Drin), znači i dalje, znači, prema albanskoj granici. Znači iz rejonu sela Pirana da se izvuče ovde preko Drima, ovde prema albanskoj granici. I tad su vođene borbe, znači, kod džamije, znači tad je džamija korišćena tako, znači, da ove snage ovde koje su se nalazile, nisu mogle da savladaju, znači, tu terorističku grupu, već je pozvana rezerva, snage iz rezerve i tek tada, znači, došlo je do njezinog razbijanja i jedan deo se ponovo ovim potokom, znači, izvukao prema Medvedcu (Medvec) i prema vinogradima.

SUDIJA ROBINSON: Generale, gospodin Milošević vas je konkretno pitao o navodima iz optužnice, jer to je ono šta je važno za njegovu Odbranu. Pomenuo je tri sela koja se spominju u optužnici. Za jedno od njih se u optužnici kaže da je granatirano 25. marta od strane snage SRJ i Srbije i to su Pirane. Da li su Pirane granatirane od strane snaga snage SRJ i Srbije?

SVEDOK DELIĆ: Pirane nisu granatirane, ali kasnije je bilo dejstva na pojedine vatrene tačke. Rečeno je da je poginulo mnogo civila. Ni jedan poginuli civil, to je ono šta ja, znači, tvrdim i po izveštaju mojih komandanata, nije pronađen u selu. Znači, nijedan poginuli civil u rejonu Pirana. Ja ne znam kad se kaže "mnogo" šta to podrazumeva.

SUDIJA ROBINSON: Znači, bilo je borbi u Piranama?

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Kako su započele te borbe?

SVEDOK DELIĆ: Pa borbe su započele, već sam vam rekao, u ovome gornjem delu sela, znači u delu sela koje je bilo blizu asfaltnog puta, znači, nije bilo terorističkih snaga. Civilno stanovništvo je, je izbeglo, znači, već ranije. Znači kada je vojska tu stigla, znači, u tom delu sela, znači, nije bilo civilnog stanovništva. U gornjem delu sela, znači, gde su ove poslednje kuće, gde počinju vinogradi, gde se nalaze te kose, bili su urađeni, znači, rovovi, zakloni i borbe su vođene, znači, za taj deo. I kasnije u toku dana borbe su vođene, znači, prilikom pokušaja te jedne grupe, znači, da se kroz Pirane prebaci, znači, prema albanskoj granici, kada je napadnuta moja kolona za snabdevanje koja se nalazila tu na putu. Znači dva puta u toku toga ...

SUDIJA ROBINSON: Tu je još i navod da su snage SRJ i Srbije spaljivale kuće kosovskih Albanaca u Piranama.

SVEDOK DELIĆ: Neke kuće, neke kuće su bile pogođene, znači sredstvima za neposredno gađanje, ali to je bilo, znači, u toku borbe kada su te kuće bile vatrene tačke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas odgovorite direktno na pitanje, da li je neko palio kuće kosovskih Albanaca? Nije pitanje da li ste vi pogodili neku vatrenu tačku. To nije sporno. Da li, ovde se tvrdi da su naši vojnici palili kuće kosovskih Albanaca u tim selima.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno netačno, jer je to najstrožije zabranjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pustite da li je zabranjeno. Da je

zabranjeno, to znamo, ali da li se desilo da su palili kuće kosovskih Albanaca?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vojnici apsolutno nisu palili, znači, kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, želim da imam potpuno jasan i čist odgovor. Landovicu smo prošli. Tu ste objasnili da su vojnici išli u centar u prodavnicu. Pretpostavljam da nikome nije blizu pameti da kad četiri vojnika idu u prodavnicu, da neko napada selo. Onda se govori da su granatirana sela Donje Retimlje i Randubrava. Vi ste objasnili kartu Randubrave, objasnili položaje. Da li su granatirana sela Donje Retimlje i Randubrava, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sela nisu granatirana taj pojam "granatirana". Ispred sela Randubrave, ispred sela Retimlje su bili, znači, urađeni rovovi u trećem stepenu, znači potpuna zaštita. Tu su postavljena bila i minska polja, taj deo je gađan, a ne samo selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gađani su, dakle, položaju UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves).

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gađani su položaji terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su gađani bilo kakvi ciljevi osim vatrenih položaja UČK?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Još samo da raščistimo šta dalje piše u ovoj istoj tački koju sam citirao, a odnosi se na grad Prizren gde je bila vaša komanda. "28. marta u samom gradu Prizrenu snage SRJ i Srbije su išle od kuće do kuće naređujući stanovnicima, kosovskim Albancima, da odu i da su bili prisiljeni da se priključe konvojima vozila i ljudi koji su išli pešice do albanske granice, a da su ih putem snage SRJ i Srbije tukle i ubijale muškarce, kosovske Albance, da su izdvajale iz konvoja kosovske Albanke i te žene seksualno zlostavljale, a da su na granici snage SRJ i Srbije oduzimale sva lična dokumenta". E sad, molim vas, čuli ste koliko je

ovde navoda rečeno. Da ste išli od kuće dokuće u gradu Prizrenu, starom, gde je, inače, vaša komanda, da ste ih isterivali i terali na albansku granicu, da ste ih usput do granice ubijali i tukli, da ste uzimali žene i silovali, takođe, pretpostavljam, usput tamo i tako dalje. Molim vas, generale, da li možete da kažete nešto o tim navodima? **SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR:** Mogu samo da kažem da su to monstruozne optužbe i da ništa od toga nije tačno. Znači, moja komanda se nalazila u Prizrenu. U ovo vreme ona već nije bila u kasarni, jer je kasarna već bombardovana nekoliko puta, već je upravo moja komanda bila u gradu Prizrenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tu u gradu gde se navodno isteruju Albanci, teraju u kolone, ubijaju, tuku i siluju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam, upravo je moja komanda bila među Albancima i među Turcima, u Prizrenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, da li je u tom području bilo nekih drugih snaga SRJ i Srbije ili grupa, osim vaših?

SVEDOK DELIĆ: Znači tu su se nalazile samo moje snage i tu su se nalazile samo snage ovaj, lokalnoga MUP-a, Ministarstva unutrašnjih poslova. Znači nikakve druge grupe, nikakve druge snage. I nalazile su se, već su bile, ali još nisu bile mobilisane, kasnije, jedinice Civilne zaštite i Civilne odbrane. Znači, ja sam se nalazio, odnosno moja komanda se nalazila u gradu, u gradu Prizrenu koji je po veličini, možda, drugi ili treći grada na Kosovu i Metohiji. Ukupno, kada se ovo kaže "uništavane i spaljivane kuće", ukupno je možda do 10 kuća uništeno i za te su, znači, pokrenuti postupci i to je Ministarstvo unutrašnjih poslova istraživalo. I ne važi, možda, stotinu kuća ili više što je srušeno u NATO bombardovanju. Znači, Prizren je, kad sam ja iz njega odlazio, bio jedan potpuno sačuvan grad. A postoje i snimci gde se vidi da je u Prizrenu, znači, bila jedna ogromna koncentracija stanovništva i to ne samo iz Prizrena, nego i iz ovih sela, okol-

nih, znači oko Prizrena, koji su, znači, te najteže dane rata proveli u samom gradu. Što se tiče tvrdnje da su uz put, put od Prizrena, znači, do albanske granice je 14 kilometara, znači ceo taj put, znači sve do Prizrena je borbeni raspored moje jedinice. Prema tome, ako bi neko ubijao civile na tom pravcu, to je drugi pravac ... Može da se skloni ... Znači od Prizrena do granice to je 14 kilometara. Već iz ovih prethodnih karata videli ste, znači, da je ovde raspored, znači, mojih bataljona. Sve što se dešavalo ovde, sigurno da je morao da vidi neko od mojih starešina i ja imam slučajeva, znači, možda je to i desetinu slučajeva vojnika koji su, znači, ovde kolonama, ne kad su prolazile, jer negde u ovo vreme, tri dana su kolone stajale na ovome putu zbog toga što bi ovde na granici došlo do zastoja i što nisu, jednostavno, nisu propuštani da idu za Albaniju. Do tada nije, koliko ja znam, vršeno popisivanje tog stanovništva koje izlazi i kada je počelo to popisivanje, kolone su ovde stajale. U tom vremenu, ne mogu tačno da kažem, ima u jednom dokumentu, znači da je jedan broj mojih vojnika, znači, došao do tih ljudi u kolonama, znači i uzeo određena novčana sredstva. Ti vojnici su uhapšeni i odvedeni na ratni sud. A što se tiče silovanja, to je apsolutna neistina. Ovde u gradu Prizrenu bilo je jedno silovanje koje je izvršio, znači, jedan moj vojnik i to vojnik iz garnizona Đakovica. On je uhapšen, znači, odveden na ratni sud i jedno silovanje je bilo u okolini Đakovice, selo Crmljane (Cermjan). I to je, takođe, znači, ti civili su prijavili to policiji, policija je prijavila, znači, vojsci pošto je teritorijalno nadležna moja četa vojne policije i pronašla je, znači, toga učinioca, pronašla je oštećene, znači, te dve žene, izvršila sve ono, iako je bio rat, znači neprekidno bombardovanje, dejstvo, izvršila je sve ono šta je predviđeno po zakonu i učinioc sproveda u Prištinu (Prishtine) na ratni sud. Znači o nekom silovanju, o nekom zlostavljanju usput, to, jednostavno ... Ja se grozim od takve, od takve konstrukcije, da je to tako nešto rađeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala, generale, mislim da smo ovaj Prizren prošli, tamo vam je bila komanda, bili ste s njima, opisali ste čak i detaljno i ove ekscese koje ste sankcionisali. E sada,

molim vas, samo opet da jedno pitanje u vezi sela Pirane ... Ovde je svedočio svedok Rahim Ljatifi (Rahim Latifi) iz Prizrena i on je svedočio, to vam je na stranici transkripta 3.631, a ja ću citirati sa ...

TUŽILAC NAJS: Molim datum.

SUDIJA ROBINSON: Kog je to bilo datuma, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Izgleda da ovde nisam zabeležio datum svedočenja, ali se lako može ustanoviti pošto nisam mogao da vadim ceo transkript, suviše bi mi bilo robusno ...

SUDIJA KVON: 22. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kvon. Dakle Rahim Latifi iz Prizrena svedočio o tome kako se 25. marta 1999. godine u selu Pirane, opština Prizren, selo Pirane predalo srpskoj vojsci i policiji i da su srpske snage zapalile kuće u selu i da je stanovništvo pobeglo u Mamušu i Srbicu. To da se stanovništvo kretalo u Mamušu i Srbicu to ste vi objasnili. E sada kaže selo se predalo vama, a vi ste zapalili selo. To on kaže, ja ću da vam ovde pričam šta on kaže, to je na stranici 3.633: "Do 4.00 sledećeg dana, 25. marta 1999. godine, njegovo selo je opkoljeno od strane vojske i MUP-a, tenkovima, raznim vojnim vozilima i sa mnogo ljudstva". Vidite, ovo šta on ovde tvrdi je gotovo identično sa onim šta sam vam citirao iz optužnice i kaže: "U 8.00 je zapaljena prva kuća u Piranama. Otprilike u isto vreme Srbi su počeli da granatiraju selo". Dakle, prva kuća je zapaljena, a istovremeno, kaže, u isto vreme, dakle, Srbi počeli da granatiraju selo. E sad, molim vas, generale, samo u vezi sa ovim, s ovim svedokom i ovim tvrdnjama, par reči, mada ste dosta objasnili celu tu situaciju, ali sam morao da vam citiram i svedoka koji je to ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svedok iz Prizrena objašnjava šta se dešavalo u Piranu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mogao je biti tamo u selu,

da pođemo od te pretpostavke. Dakle, je li išta tačno od ovoga šta je on rekao?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa pazite, konstatacija, kaže "selo se je predalo". Da je civilno stanovništvo, znači, bilo u selu i civilno stanovništvo, kako naše stanovništvo da se nama predaje? Da je ono samo došlo pod zaštitu vojske, ono bi verovatno bilo sklonjeno dok traju borbena dejstva, a posle vraćeno u svoje kuće. A kako bi, znači, ono se nama predalo, a posle otišlo prema Mamuši i Srbici. U stvari, Srbica je na sasvim drugom pravcu i odavde, znači, od Pirana prema Srbici ...

SUDIJA KVON: Zaustavimo se ovde. Izgleda da je nešto pogrešno prevedeno. U pitanju je, rečeno je "selo Pirane se predalo srpskoj policiji", a u transkriptu piše da je selo bilo opkoljeno jedinicama vojske i MUP-a, a ne da se predalo. Čitam ovde iz transkripta, elektronska strana 3.625, red 14.

SUDIJA ROBINSON: Da, ovde stoji da su selo opkolile jedinice vojske i MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam citirao, to piše "Do 4.00 sledećeg dana, 25. marta 1999. godine, njegovo selo je opkoljeno od strane vojske i MUP-a, tenkovima, raznim vojnim vozilima i sa mnogo ljudstva. U 8.00 je zapaljena prva kuća u Piranama. Otprilike u isto vreme Srbi su počeli da granatiraju selo".

SUDIJA KVON: To je tačno, međutim to je ušlo u zapisnik kao "selo se predalo", "surrendered", a ne opkoljeno, pa je to, možda, zbunilo svedoka, pa vas zato molim, generale Deliću, da ponovo odgovorite na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, opkoljeno selo, ovo šta sam vam pročitao sada, što ste čuli ponovo, ovo sam vam citirao, onda kad ste prvu kuću zapalili, onda ste istovremeno granatirali selo i kasnije piše da je selo spaljeno do temelja. Tako piše. Dakle

selo spaljeno do temelja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Termin opkoljeno, u našoj vojnoj terminologiji kada se kaže da je nešto opkoljeno, to znači da je oruženo sa svih strana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, to ste objasnili, to je u redu, ali ovo svedok svedoči i kaže selo opkoljeno, pa je onda u njemu sve tamo zapaljeno, kaže do temelja zapaljeno selo, eto.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, to nije, prvo nije tačno da je selo opkoljeno. Drugo, nije tačno da je selo spaljeno. Pa to selo i dan danas postoji tamo, gde je i bilo u to vreme. Znači, u tom selu su bila u toku dana dva puta dejstva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste objasnili.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... i to u gornjem delu sela, znači nije tačno da je bilo opkoljeno i nije tačno da je bilo zapaljeno. U ovom selu je i kasnije, sve do juna meseca bilo u više navrata, znači, zaseda snagama, bilo vojske bilo policije. Bilo je više napada u tom selu, sve do juna meseca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Inače, malopre ste, kad ste odgovarali o Prizrenu koji je bio sačuvan grad osim nekih 100 kuća, je NATO srušio, a Prizren je veliki grad i da je bio sačuvan sve dok ga niste napustili. Kad ste vi napustili Prizren?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja lično sam napustio Prizren 14. juna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači po završetku rata.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa da, po završetku rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tad je počeo Prizren da se uništava, posebno staro jezgro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je počeo Prizren da se uništava, a posebno staro jezgro? Kad ste vi napustili?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa već 14., pa tih dana i vrhunac je bio, odnosno da kažem, kraj 17. marta prethodne godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, sad ću vam predočiti deo transkripta svedoka K-32. On je svedočio 17. juna 2002. godine i 22. juna 2002. godine, valjda od 17. do 22. kako ovde imam notirano. Taj ću vam transkript predočiti i samo zato što se tu, što tu svedok direktno pominje vas. To je svedok, dakle, K-32, zaštićeni svedok, pa ne mogu da mu pročitam ime, ali ovo je za njegovu identifikaciju. On, takođe, pominje Ješkovo (Jeshkove), vi ste objasnili Ješkovo sasvim jasno i efektno. Kaže, to je, to je, samo da vidim, na strani 8.232, piše: "Da li se nešto dogodilo i u Ješkovu? Odgovor: Da. Ujutru je bila uzbuna, odvedeni smo u selo prema Dragašu (Dragash). Nisu nam rekli kuda idemo. Znam samo da smo opkolili selo i da je tamo bilo 1.000 vojnika i 300 policajaca koji su ukupno opkoljavali to selo. Navodno, u selu je bilo terorista." Pitanje: "Jeste li vi videli Delića, da li je on bio prisutan tokom te operacije. Odgovor: Da, bio je prisutan. Pitanje: Recite nam gde ste se vi nalazili u odnosu na njega i da li ste videli ili čuli nešto šta se odnosi na ovo o o čemu se raspravlja pre Sudom? Odgovor: Video sam Delića kada smo ulazili u selo. Video sam ga. Nalazio se blizu mene. Mislim da je bio nekih 20 ili 30 metara od mene. Dok smo ulazili u selo, rekli smo da niko ne sme da ostane živ." Onda ima intervencija gospodina Meja (May), kaže: To nije sasvim jasno, možete li to razjasniti? Gospodin Rajneveld (Ryneveld) želi da razjasni i opet pita svedoka: "Jeste li videli Delića? Ko je to bio pored vas? Da li ste videli zapovednika borbene jedinice u jednom trenutku? U jednom trenutku, pred kraj operacije bio sam blizu mog komandira, komandira moje čete. On je slušao naređenja. Na koji je način dobio naređenja? Da li je imao radio stanicu sa sobom. Odgovor: Da. Imao je radio-prijemnik sa sobom." Objašnjava da je svaki imao, komandir čete predajnik ...

SUDIJA ROBINSON: Vreme je za pitanje, gospodine Miloševiću. Svedok je već čuo suštinu navoda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ovaj govori i ovaj svedok govori o Ješkovu. Vi ste objasnili, vi ste objasnili operaciju, ko je stradao i tako dalje. On je objasnio da ste navodno im rekli da su tamo teroristi i da je čuo kako vi kažete da niko ne sme da ostane živ. Evo, čuli ste šta svedok tvrdi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mogu li da koristim kartu da ovo objasnim? Mislim da je važno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite, generale. Molim vas stavite kartu koju god hoćete na pano.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je bio svedok K-32.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: A onaj prošli put je bio K-41.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onaj je bio u logističkoj četi za snabdevanje koji je pričao kako su tamo ubijeni civili, a ovaj K-32 isto kaže, navodno, teroristi. Vi ste objasnili operaciju Ješkova, čak ste u odgovorima citirali i Verifikacionu misiju (OSCE Kosovo Verification Mission), a i njihovog sopstvenog komandanta UČK koji je govorio o tome da im je poginula specijalna jedinica tamo.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ova dva svedoka, inače, jedan drugoga pokrivaju u kriminalu kojim su se bavili kasnije. I ja znam ko je i jedan i drugi, ali to apsolutno nije bitno. K-32 je došao u ovaj Sud samo da bi potvrdio priču svedoka K-41, jer je jedno vreme, posle izvršanog krivičnog dela, krio sa kod njega kući. A bio je zaštićen svedok i nije smeo da dođe na ovaj Sud zbog toga što je za njim izdata poternica. I trebao je da iskoristi ovaj Sud da bude zaštićen od krivičnog dela koje je učinio. Evo ovde, na ovoj karti, ovde se vidi, znači, gde se kretala ... Ovo je Ješkovo, ova jedinica, znači, u kojoj je bio K-32 i K-41, ona se kretala na ovome pravcu. Ta jedinica nije ušla u Ješkovo, jer u Ješkovo su ušle jedinice policije koje su došle sa ove strane, znači, sa pravca sela Ljubičevo i ovaj

deo, znači, vojske sa kojim sam se i ja nalazio koji je, znači, direktno se spustio u selo Ješkovo. Svedok je mogao da me vidi samo ovde, sve dok je, negde na ulazu u selo, znači, Hoča Zagradaska (Hoce e Qytetit). I mogao je da me vidi svaki vojnik, jer sam ovde sačekao, znači, da se prikupe sve jedinice i da sve jedinice krenu, znači, ovim ovde putem za Prizren, jer sam ja ostao među poslednjim. Znači, eventualno je mogao da me vidi kasno uveče, znači, kada su se jedinice prikupljale, znači, radi odlaska, znači, za Prizren. A njegova jedinica nije uzela nikakvo učešće, znači, što se same borbe tiče. Znači, učešće su uzele ove jedinice policije, ova jedinica koja se nalazi ovde i deo jedinice koje iz Leskovac (Leskovc), ovde se zove selo Leskovac koji je bio na ovome ovde delu. To su samo jedinice koje su se sukobile sa teroristima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, ko su bili ti koji su stradali u Ješkovu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ako treba ja da izvadim i pročitam šta je o tome Ješkovu napisala misija OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) i da pročitam šta je napisao komandant, znači, ovoga bataljona 125. brigade koji kaže ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete komandant UČK ..

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i šta je napisala OEBS-ova misija ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Misija OEBS-ova napisala je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, pošto ovde imate dva svedoka, dakle koji tvrde ovo šta tvrde, ne bi bilo zgreog da pročitate i jedno i drugo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, već je prošlo vreme za uobičajenu pauzu. Odgovor generala čućemo kad se vratimo.

Idemo na pauzu od 20 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zbog odgovora, gospodine Robinson, zbog odgovora da bih uštedeo vreme, da mu pročitam i ovaj ostali deo, ostali deo ima još 10 redova samo iz transkripta ovoga K-32.

SUDIJA ROBINSON: Osim ukoliko nema nešto važno, jer mi smo ipak prošli 10 minuta od vremena za pauzu. Gospodin Najs? Ne. U redu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre nego što odgovorite, da bismo štedeli vreme, ja ću vam pročitati i ostatak ovog transkripta koji sam želeo da citiram, da biste mogli o svemu da odgovorite. Na stranici 8.234, pita, postavlja se pitanje ovom svedoku: "Dali ste čuli naređenje? Da, čuo sam to naređenje. Ko je izdao naređenje? Božidar Delić. Šta se zatim desilo? Kad je tenk ispalio granatu iz susednog sela, ona je ekspodirala u ovom selu. I onda su nam naši komandanti naredili da otvorimo vatru po selu i to je za njih predstavljalo zadovoljstvo. Da li su oni sproveli to naređenje? Da, da, oni su ispunjavali sva naređenja, ispunjavajući i ovo. Otprilike pola sata smo pucali, otvarali vatru, mislim, a onda je naredio da prekinemo s vatrom". A onda, na sledećoj stranici, preskočiću deo, kaže: "Dakle nakon što je otvorena vatra, da li ste, gospodine, čuli Delića kako izdaje neko drugo naređenje? Odgovor: Nakon sat rekao je da treba da se uputimo ka selu, da se spustimo dole ka selu. Budući da smo išli nizbrdo, neko je ponovo otvorio vatru, a mi smo nastavili da pucamo. To je kratkotrajalo, otprilike nekih pet do 10 minuta. Svi su otvarali vatru, pucnjava je prestala, niko se nije čuo kako puca i onda smo se mi uputili ka selu. Kada smo ušli u selo, tada sam bio blizu Božidara Delića i lično sam ga čuo kako kaže da kada uđemo selo,

treba da uložimo napor kako niko ne bi ostao živ. Niko koga nađemo u selu. A zatim, kad smo ušli u selo, policija je zarobila jednog Albanca koji je izlazio iz kuće i koji je vikao 'predajem se, predajem se', međutim nije imao vremena da se preda budući da se mu pucali u uši i ubili ga na licu mesta. Prvi vojnik koji je pucao je bio onaj koji je bio pored policajca, a onda je policajac vikao vojniku 'što nisi mene pustio da ja pucam'. U tom trenutku sam dobro video tog policajca, video sam da je izvadio nož i da mu je odsekao uši. I tu se zaustavila ta konkretna operacija. Zatim smo dobili naređenje da da se pripremamo da se vratimo u kasarnu. U selu sam video mnogo mrtvih tela, da budem precizan, sedam tela, međutim bilo je više tela. Kada smo se vratili u kasarnu, sledećeg dana sam čuo da je otprilike tridesetak ljudi bilo ubijeno, navodno se radilo o teroristima. Ja sam video civile, niko nije imao na sebi uniformu. Sledećeg dana, policija je pokupila mrtva tela". Iz opisa koji je dao ovaj svedok K-32, pročitao sam vam sve ove bitne momente, e sad vas molim, generale, što je kraće moguće odgovorite na ovo šta ovaj čovek govori.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa kažem da taj čovek govori od početka do kraja besmislice. Osim što je bio u tom rejonu, ništa drugo nije tačno. Na kraju krajeva, on pripada logističkom bataljonu, to je neborbena jedinica i ona nije ni kod cele moje brigade, znači, da vodim u borbu, znači pozadinski bataljon. To bi bilo, u najmanju ruku, smešno. Ja bih pročitao ovo ovde što je, znači, centar OEBS-a u Prizrenu napisao vezano, znači, za ovo dejstvo i ovo šta je napisao komandant Drugog bataljona 125. brigade, znači, UČK, Zafir Beriša (Zafir Berisha) u svojoj knjizi "Put slobode" (Ruga e lirise). Regionalni centar OEBS-a KVM u Prizrenu je situaciju komentarisao rekavši da se "UČK infiltrirala u Ješkovo, ranije napušteno selo, pre, otprilike, nedelju dana. Stanovnici Hoče Zagradske su obavestili OEBS KVM o svojoj zabrinutosti i UČK se povukla. OEBS, odnosno KVM je obavestila UČK da su i mesni stanovnici i bezbednosne snage i njihovo prisustvo u kraju smatrali provokacijom. Uz to, OEBS KVM u Prizrenu je zabeležila da su srpske snage, za vreme ove operacije, ograničile borbu na Ješkovo, južno od Prizrena, druga sela su bila

okupirana, ali nisu bila oštećena. Policija je 12. marta pozvala ekipe OEBS-a KVM da posete Ješkovo, selo koje je bilo u središtu policijske operacije 12. marta. Verifikatori su videli tela sedmorice naoružanih ljudi u crnim uniformama UČK. Prema navodu policije, svi oni su bili ubijeni vatrom iz lakog oružja za vreme bezbednosne operacije. Ekipe nisu mogle da utvrde da li su pripadnici UČK ubijeni na mestima gde su ležali. Verifikatorima je, takođe, bio pokazan malokalibarski minobacač sa municijom spremnom za upotrebu i drugom municijom u kutijama. Utvrđeno je da je iz minobacača nedavno pucano." Za vreme ove istrage, verifikatori OEBS-a su zabeležili da su videli 20 do 25 pripadnika, oni kažu "specijalnih borbenih policijskih jedinica", ustvari pripadnika PJP. A komandant ovoga Drugog bataljona ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, umesto da čitate ono šta su drugi rekli, ovde su iznete tvrdnje jednog svedoka Tužilaštva i to u vezi sa vama. Taj svedok Tužilaštva, između ostalog je rekao da ste vi rekli svojim vojnicima da ne smeju da dozvole da bilo ko ostane živ u tom selu. Jedna osoba je ubijena, odsečene su mu uši. Vi na to treba da odgovorite. Mislim da to gospodin Milošević želi da čuje od vas.

SVEDOK DELIĆ: Već sam rekao, znači, da ovo šta govori ovaj svedok su čiste besmislice i da to nema nikakve veze sa stvarnošću, a ovo šta sam pročitao, hteo sam da pročitam šta su i drugi rekli o tome, jer ovde postoji, znači i mi smo prethodnog dana prošli moj izveštaj o ovoj konkretnoj, znači, operaciji, a ovo je ovde, znači, šta je zabeležila, lokalni centar OEBS koji je, takođe, bio prisutan celo vreme. Ako vidite ovde na karti, evo gde sam se ja nalazio...

SUDIJA ROBINSON: Iz čega čitate? O kom dokumentu se radi?

SVEDOK DELIĆ: Knjiga "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told) Fonda za humanitarno pravo, stranica 341. I ako mogu da pročitam, to je samo pet redova iz ove knjige ovoga komandanta, "Put slobode".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je stranica 99 knjige "Put slobode", koju je napisao Zafir Beriša.

SUDIJA KVON: Da li je taj dokument uvršten u dokazni spis?

TUŽILAC NAJS: Pa nisam siguran, sudija Kvon. "Put slobode" zvuči poznato. Ne znam da li je to uvršteno u dokazni spis. Možemo da se raspitamo, ali ako će svedok da pročita neki deo knjige, onda bi to trebalo da se prevede. Ako čita deo knjige, onda to nije dokazni predmet. U svakom slučaju, mi bismo trebali da imamo pristup tom dokumentu u celini i to što je pre moguće.

SUDIJA KVON: Trebalo bi takođe da date kopije tog dokumenta i sudijama.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste pročitali tih pet redova, budući da bi trebalo da se naprave kopije tog dokumenta? Pročitajte sada tih pet redova.

SVEDOK DELIĆ: Znači, to govori ovaj komandant koji je 14. marta došao iz Albanije. "Dana 15. marta čuo sam dosta dirljivih informacija. Saznao sam za herojsku pogibiju mnogih drugova i junaka koji su se i ranije dokazivali. To su bili junaci", pa ih navodi Hunjen Redžepi (Hunjen Rexhepi), Baškim Suka (Bashkim Suka), Hajdar Šalja (Hajdar Shala), Feriz Susuri (Feriz Susuri), Tahir Gaši (Tahir Gashi), Skender Ljatifi (Skender Latifi), Umredin Čengaj (Ymredin Cengaj), Aljedin Džezahiri (Aljedin Xhezahiri) i Hamit Tači (Hamit Thaqi). Reč je o vojnicima specijalne jedinice 125. brigade operativne zone Paštrika i to je stvarno bio veliki gubitak, jer su se borbe odvijale prsa u prsa na 15 do 20 metara". To sam hteo samo da pročitam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle i u OEBS-ovom dokumentu koji citira ta knjiga koju ste pomenuli i u ovom dokumentu njihovog

komandanta, ovde se govori o pripadnicima specijalnih jedinica UČK.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su ti s kojima su, kako on kaže, prsa u prsa na 15 metara se borili vaši vojnici.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok koga sam citirao, govori da je bilo civila i da nije video nikoga u uniformi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Selo Ješkovo, mi smo imali tu informaciju, je bilo potpuno napušteno od strane civilnog stanovništva. Ja čak mislim da je civilno stanovništvo iz tog sela udaljeno da bi tamo mogla da se napravi teroristička baza.

TUŽILAC NAJS: Da li bi svedok možda mogao na grafoskop da stavi onaj deo dokumenta iz knjige "Kako viđeno, tako rečeno", dakle onaj paragraf za koji je rekao da se nalazi na strani 341, budući da ja ne mogu da pronađem taj deo, a možda će biti prekasno da to dalje obradim tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, molim da se to uradi.

TUŽILAC NAJS: Pretresno veće naravno ima ovaj dokument na engleskom jeziku. Ako bi poslužitelj mogao na grafoskop da stavi sledeće poglavlje, kako bismo videli paragraf. Dakle, tu vidimo da stoji Žur (Zhur) i Vrbnica, pa da vidimo da li to možemo da nađemo sada i na engleskom jeziku. Izgleda da je to na strani 340.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zar ova aktivnost gospodina Najsa ne spada u njegovo unakrsno ispitivanje? Ja ne znam zašto on meni prekida glavno ispitivanje i sada vrši deo unakrsnog ispitivanja. Sve što treba on da radi, to je unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ROBINSON: Radi se o tome da ovo pomaže i Pretresnom veću.

TUŽILAC NAJS: Da optuženi na pravilan način iznosi dokaze, onda mislim da ne bismo imali ovakvih problema. Ja mislim da je svedok pročitao deo koji se zaista može naći na strani 340 engleske verzije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ako smo to raščistili, da se može naći i na strani engleske verzije ono šta je svedok pročitao, da se ne zadržavamo više na tome.

SUDIJA ROBINSON: Da, možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samo da zaključim u vezi s ovim, generale, da li je uopšte bio neki civil tamo kad ste vi intervenisli tamo u Ješkovu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U selu Ješkovu nije bio ni jedan jedini civil.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tamo bila jedinica UČK koja je pucala na vas?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima išta tačno od ovoga šta su ovde svedoci K-41 i K-32 rekli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tačno je samo to da su bili u sastavu svoje jedinice i da su se tog dana nalazili u tome rejonu, ali, znači, lično oni nisu bili u tome selu. Oni su bili samo kod prikupljanja jedinice u Hoći Zagradskoj i tu su mogli da vide i mene. Udaljenost od mene, odnosno mesta gde sam se ja nalazio do njih je negde oko tri kilometra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on tvrdi da je bio pored vas na 20 metara.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja vam kažem, znači, tr kilometra je

udaljenost od mesta gde se nalazila ta jedinica, do mesta gde sam bio ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ta jedinica je jedinica za snabdevanje. Nije borbena jedinica.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je logistička jedinica koja nije imala borbeni zadatak već zadatak da blokira samo sa toga pravca, da se teroristi ne izvuku prema asfaltnom putu i prema Žuru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale.

SUDIJA ROBINSON: Generale, da li možete da nam date bilo kakvo objašnjenje zbog čega je svedok K-32 došao pred ovaj Sud i izneo ono za šta ste vi rekli da je gomila laži.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što svedok odgovori, mi se brinemo da će da se iznesu neki identifikacioni podaci u vezi sa zaštićenim svedokom tako da ukoliko će svedok dalje da odgovara u tom smislu, mislim da bi možda bilo bolje da pređemo na privatnu sednicu. Naravno, ja najviše volim da radimo na otvorenoj sednici, ali možda bi svedok mogao da se pobrine da određeni delovi njegovog odgovora, u stvari, ne omogući dalju identifikaciju.

SUDIJA ROBINSON: Da.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Ostaćemo na otvorenoj raspravi. Generale, radi se o zaštićenom svedoku. Vi ste inteligentan čovek tako da vas molim da vodite računa o tome.

SVEDOK DELIĆ: Da, jasno, jasno da neću iznositi nikakav podatak koji bi mogao da ... Znači motive ovog svedoka ... Ovaj svedok je, znači, bio u istoj jedinici kao i svedok K-41. Ovaj svedok je učinio

teško krivično delo i bio je u bekstvu posle izvršenja krivičnog dela. Stupio je u kontakt sa K-41 i krio se kod njega nekoliko meseci, tako da nije bio dostupan policiji. Zbog toga on nije mogao ni da dođe na ovaj Sud, jer bi ga policija uhapsila, jer nije imao kod sebe pasoš i zbog toga je on svedočio na, znači, preko video linka. A on je upravo svedočio zbog toga da bi potvrdio navode svedoka K-41, kod koga je u to vreme uživao zaštitu od policijskog gonjenja zbog učinjenog krivičnog dela. I verovatno mu je obećano, znači, da će ako bude svedočio, možda biti sklonjen iz zemlje i da će izbeći pravdi.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, nisam shvatio deo kada je svedok pomenuo video link. Možete li da nam objasnite?

TUŽILAC NAJS: Pa ne mogu baš ovog trenutka da vam pomognem, ne sećam se sada u ovom trenutku, ali možemo da proverimo taj detalj iz transkripta. Mislim da se radi o greški. Ja ću možda time da se pozabavim tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA KVON: Gospodine Deliću, da li ste govorili o svedoku K-41 ili K-32 kada ste rekli da taj svedok nije imao pasoš i koji je počinio teško krivično delo.

SVEDOK DELIĆ: Svedok K-41, to je onaj koji je svedočio prvi, koliko ja znam, ovde. On je bio prisutan. Drugi svedok, mislim da je to K-32, nije bio prisutan, da sad ne iznosim, ovaj, druge podatke o njima.

ADVOKAT KEJ: Svedok K-41 jeste svedočio putem video linka i to je bilo 5. septembra 2002. godine. Radilo se o zašitnoj meri izmene lika, takođe. I, naravno, imao je pseudonim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Kej (Kay). Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste već pomenuli da

ste bili u Prizrenu, gde ste bili u samom gradu i sve ste to objasnili, ali ja želim da ovde citiram još jednog svedoka gospodina Najsa, to je svedok Džafer Bećiraj (Xhafer Beqiraj) iz Prizrena, koji je u svom svedočenju 19. aprila 2002. godine, to je transkript stranica 3.510, rekao da su dva policajca u regularnim policijskim uniformama sa automatskim oružjem upali u njegovu kuću i da su im dali pet minuta da napuste kuću ili će biti ubijeni i rečeno im je da idu za Albaniju i naređeno im da idu putem za Albaniju. Dakle, ovde se i u svedočenju ponavlja ona pojava kako je iz Prizrena neko isterivao Albance iz kuća i terao ih da idu u Albaniju i on kaže da su bili kod njega, dali mu pet minuta ... On na ovoj stranici 3.510 govori da su bili mešani, "te ljude su pratile mešane snaga policije, paravojnih formacija i redovnih vojnika VJ. Kretali su se u vojnim i policijskim vozilima. Kasnije opisuje kako je napustio Prizren i rekao da je policija pucala iz automatskog oružja pokušavajući da zaplaši stanovnike. Kaže da je u 5.00 jednog dana neko zakucao na vrata i policija u redovnim uniformama, kojih je tada bilo, otprilike, 50 u njegovoj kući" i tako dalje. "Kaže kako su ga vređali i kako su im rekli da moraju da idu u Albaniju". Vi ste bili tada tamo, malopre ste o tome govorili, šta možete da kažete o izjavi ovog svedoka koji nije zaštićen, to je Džafer Bećiraj?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Moje komandno mesto je bilo u toku rata na više mesta u Prizrenu, ali na početku rata bilo je ovde u blizini Sinan-pašine džamije, kasnije se pomeralo. Znači, osim u dane kada su bila ova borbena dejstva i kada sam bio odsutan, ja bih mogao da primetim da su se takve stvari dešavale. Ne isključujem da je neki pojedinac mogao nešto da kaže nekom Albancu sa kojim je bio u nekakvoj svađi. Ali da je organizovano, od strane policije, ovde se pominje od strane vojske, isterivano albansko stanovništvo i da je praćeno, znači, do granice, to ne mogu da prihvatim i to nije istina. Moji vojnici, to sam već rekao, nalazili su se od mesta Žur do granice, ali se nisu nalazili zbog toga da bi pratili ove Albance. Mogli su da se vide i ovde negde, znači, u svojim rejonima rasporeda. Ali na ovome delu su se nalazili isključivo zbog toga da civilno stanovništvo ne bi sa puta ušlo u minska polja koja su bila, znači,

kompletno napravljena na ovome delu, znači, do sela Žur. I isključivo je vojska bila zbog zaštite civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da se dešavalo tako nešto da neko upada u kuće, pošto vi kažete da ste bili u užem gradskom jezgru i vi i vaša komanda, da se dešavalo tako nešto da neko upada u kuće, isteruje Albance, da li biste vi to morali znati?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja bih to morao znati. Drugo, ja ne znam u kom delu grada taj Albanac stanuje, ali policijska stanica je ovde upravo na izlazu iz Prizrena, upravo na izlazu iz Prizrena prema Albaniji. Prema tome, bilo koji građanin je mogao da prijavi, znači, da ima takav problem. Dešavalo se da se prijavi kakav problem kakvih, inače, ima u gradu i da policije reaguje. Ili da se prijavi ukoliko nešto radi vojska, znači, da se prijavi vojsci ili policiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, da se vratimo na vaše dokumente koje ste ovde dali, mi smo prešli mapu Randubrave u tabulatoru 424 i vašu izjavu u tabulatoru 425. Da li u vezi sa ovom vašom izjavom u tabulatoru 425 vi imate bilo šta da dodate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne. To je to šta smo prošli a šta je vezano za Randubravu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U 426 imate izjavu kapetana Milovana Živkovića koji govori: "Takođe nikada nismo otvarali vatru ako smo imali podatak da se u selima nalazi civilno stanovništvo". On kaže ono šta ste i vi rekli.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: On je upravo sa svojim vodom kretao se na pravcu Randubrave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I on je sa lica mesta ovo svedočio.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Sad ćemo preći na Suvu

Reku. Molim vas da najpre u najkraćem opišete ovu mapu koja se nalazi u dokumentu 427 i odnosi se na Suvu Reku na dan 25. marta, kako vidim na datumu zabeleženom na karti.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Na ovoj mapi, mapa se odnosi na 25. mart 1999. godine, pokazuje se, znači, i mogu se videti nekoliko elemenata. Borbena grupa 5, 25., znači negde je u 3.00 ili u 3.10 krenula. Znači, iz kasarne. Iz rejona kasarne, da bi ovde u rejonu, znači, Topličana (Toplican) bila oko 3.40. Zatim oko 4.10 je bila na ulazu u Suvu Reku. U 4.40 je prošla kroz Suvu Reku i ovde se. Znači, ispred sela Raštane (Reshtan) razvila, znači, za borbu prema selu Studenčane u 6.00. A u 7.00 su, znači, otpočela borbena dejstva. To je ono šta se može videti na toj mapi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, generale, vi ste opisali kako su jedinice se kretale tim područjem i sasvim kratko šta su radile. E, sada ću ja, pre nego što vam postavim pitanja, da vam citiram šta piše u optužnici u paragrafu 63 pod "D", koji se odnosi na Suvu Reku. Tamo stoji, molim vas da pažljivo čujete o čemu se radi. Dakle, tamo stoji da su "u jutro 25. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije opkolile mesto Suva Reka." Prvo mi recite, generale, da li je Suva Reka bila pod našom kontrolom, da li je u njoj bila naša policijska stanica, da li su u njoj bile naša vlasti.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, u Suvoj Reci je bila policija, u Suvoj Reci nije bilo vojske, jer tamo, znači, ne locira vojska, ali redovna policija, punktovi policije na ulazu, na izlazu iz Suve Reke ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas objasnite mi onda kakve svrhe ima da vi opkoljavate mesto koje je pod našom kontrolom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to nije tačno, to se vidi iz ove karte ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ova prva konstatacija da ste opkolili Suvu Reku, je neistina.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Potpuno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda kaže ovako: "Tokom narednih dana, policajci su išli od kuće do kuće, pretili, napadali i ubijali stanovnike, kosovske Albance i pod pretnjom oružjem odveli mnoge ljude iz njihovih domova". To piše. Vi ste objasnili gde ste, dakle 25. marta, ovde vidimo na karti, vaše jedinice su prolazile kroz Suvu Reku, je li tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ima zrno istine u ovome šta ovde kažu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, tu nema istine, samo da dodam, znači, samo moja jedinica je prošla kroz Suvu Reku. A sa druge strane Suve Reke, u rejonu, znači, Dulja, nalazila se jedna borbena grupa iz 243. brigade koja je imala zadatak, ali, znači, na ovome pravcu, znači što bismo rekli severno od moje jedinice, takođe je izvodila, znači, borbena dejstva. Ovde su, takođe, iznad Suve Reke, ovde su, takođe, sve vinogradi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali oni nisu, oni nisu prilazili Suvoj Reci?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad vidite dalje šta piše u ovoj istoj tački. Kaže ovako: "Mnoge kuće i radnje koje su pripadale kosovskim Albancima, zapaljene su, a oštećena je džamija u Suvoj Reci. Policija je oterala žene, decu i starce, a tada su snage SRJ i Srbije ubile određeni broj muškaraca. Kosovski Albanci bili su prisiljeni da beže probijajući se u kamionima, traktorima i prikolicama prema granici sa Albanijom." Dakle, kaže se "oterala žene, decu i starce", a onda ste vi ubili određeni broj, piše "snage SRJ i Srbije određeni broj muškaraca", pa su oni prisiljeni da beže i da su se probijali kamionima, traktorima i prikolicama prema Albaniji. Molim vas, da li ima nešto u ovim navodima šta odgovara istini?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tu se koriste mnogi termini koji su vojni, a koji apsolutno u tom kontekstu ne mogu da stoje. Ovde se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo me interesuje činjenično stanje, da li išta od ovoga što se navodi kao činjenice, bez obzira na termine koji se upotrebljavaju je tačno? Vi ste prošli kroz Suvu Reku, tačno taj dan, 25. mart?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači prošla je moja borbena grupa, a ja sam kasnije prošao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad kažem "vi", ne mislim na vas lično, mislim na jedinice pod vašom komandom, kad ste vi prošli lično?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam prošao, ali to je već bilo početkom aprila i samo jednom sam prošao kroz Suvu Reku, ali ovoga 25. marta, ovde je prošao, znači, moj, tada je bio potpukovnik, načelnik operativnog organa u ulozi komandanta borbene grupe 5, potpukovnik Stojan Konjikovac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad, u paragrafu 63 pod "1", opisuje se događaj od 31. marta gde stoji da je "otprilike 80.000 kosovskih Albanaca, raseljeno iz sela u opštini Suva Reka i da su se okupili u blizini mesta Belanica (Bellanice), a da su sledećeg dana snage SRJ i Srbije granatirale selo Belanica, prisiljavajući raseljena lica da beže prema albanskoj granici." E sad, iz ovoga šta ovde piše, okupilo se 80.000 ljudi i onda ste vi granatirali tih 80.000 ljudi u Belanici i to 31. marta.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Belanica se nalazi, znači, od Suve Reke prema severozapadu, znači negde u tom rejonu. Tamo je bilo, znači, borbenih dejstava, to je bliže Mališevu, tamo je bilo borbenih dejstava, ali cela opština Suva Reka nema 80.000 stanovnika. Prema tome, mislim da je to prvo netačan podatak, da je moglo 80.000 ljudi da se prikupi na takvom jednom mestu, a drugo, granatiranje takve jedne velike grupacije stanovnika, sigurno da bi bile stotine, ako ne i hiljade mrtvih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A imate li ikakav podatak o nekim dejstvima protiv civila na tom području?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nemam. Tamo se nisu nalazile, u rejonu Belanice se nisu nalazile moje snage. U to vreme su moje snage bile, znači, prema Mališevu. I stanovnici iz toga rejona su delom, znači, kada su napuštali taj rejon, delom su, znači, došli do Suve Reke i nastavili prema Prizrenu, a delom su prošli putem gde se nalazila moja jedinica, to je Mališevo – Orahovac - Prizren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas. Ovde se, dalje, piše u paragrafu 66(D). Da su "26. marta 1999. godine ili približno tog datuma, u jutarnjim časovima snage SRJ i Srbije opkolile deo oko kompleksa porodičnih kuća porodice Beriša (Berisha) u Suvoj Reci, u blizinu kuća postavljeni su tenkovi, cevi uperenih u kuće. Snage SRJ i Srbije su stanarima jedne od od kuća naredili da izađu, muškarci su odvojeni od žena i dece i šest članova je ubijeno. Snage SRJ i Srbije su preostale članove porodice poterale u pravcu kafića, ove članove porodica naterale su da zajedno sa tri druge grupe šire porodice Beriša uđu u taj kafić, zatim su u kafić ušle snage SRJ i Srbije i otvorile vatru na ljude koji su se nalazili unutra. U kafić je ubačen eksploziv. U toj akciji ubijeno je najmanje 44 civila, a drugi su teško ranjeni". I tako dalje. E sad mi recite, molim vas, samo da, samo da vidim i dalje ... Ovde imamo i svedočenje svedoka iz te porodice, Šihrete (Shyhrete Berisha) i Agron Beriša (Agron Berisha), koji su rekli da je 25. marta 1999. godine policija upala ukuću Vesela Beriše (Vesel Berisha), da je opalila tri pucnja, nakon čega je izbio plamen, tražili su Bujara Berišu koga su ubili ... Svedok kaže da je tada ubijen i Nedžad Beriša (Nexhat Berisha), da su ostali pobegli ka jednom albanskom kafiću gde su se našle još dve porodice Beriša, da ih je bilo 40 do 50, dakle ponavlja se ovo šta piše u optužnici, uglavnom žena i dece i svega četiri muškarca, onda je stigla policija koja je naredila da uđu u kafić i kad su ušli policija je počela da puca, potom su ubacili ručne bombe i posle su ih utovarili u kamion. To je Šihrete Beriša svedočio 10. jula 2002. godine, to je transkript 7.900, a Agron Beriša 25. februara 2002. godine, to je transkript 975, 984. Da vam sad posebno ne citiram, citirao sam to šta je ... Evo, na primer, na strani 7.901, kaže "ujutro, 26. marta 1999. godine", znači, sasvim

precizno, "dva tenka postavljena su ispred Veselove kuće. A njihove cevi bile su usmerene prema kući". E sada, to je u priličnoj kontradikciji sa ovim šta ste vi objašnjavali ili su oni u priličnoj kontradikciji sa ovim šta imamo na mapi. Dakle, tenkovi u Suvoj Reci nisu bili ni 26., koliko ja vidim po mapi. Ali hajde da uzmemo da li su mogli ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste vi imali vaše tenkove, da li je bilo bilo koje druge vojne jedinice u Suvoj Reci 25. i 26.?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači u Suvoj Reci ne locira ni jedna jedinica vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je kroz Suvu Reku prošla jedna druga vojna jedinica osim vaše?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Samo moja jedinica je mogla da prođe kroz Suvu Reku i to se ovde pokazuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I, znači, ova jedinica koja se nalazila iznad Suve Reke, ona takođe ima tenkove, ali ona je, praktično, isto usmerila svoje dejstvo pravcem istok-zapad, znači istok-zapad, a ne prema Suvoj Reci i, jednostavno, Suva Reka nije bila u njezinoj zoni. Prema tome, nikavi tenkovi, znači, ono šta mi smatramo "tenkovi", nisu mogli biti u Suvoj Reci, jer bi to morali da budu moji tenkovi, a ovde sam imao, znači, tri tenka i oni su bili, znači, 26. odnosno 25. ovde gde su prikazani, 26. nešto napred, prema selu Studenčani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada ovde, osim ove karte Suve Reke, vi imate i izjavu, pošto ste u vezi sa svim ovim navodima davali izjavu, vi ste, vi imate izjavu u vezi sa ovim navodima iz ove knjige Fonda za humanitarno pravo i kažete da ste to pročitali u knjizi Fonda za humanitarno pravo i kažete "lično to ne mogu da pojmem da su se takve stvari dešavale i da je to bilo orga-

nizovano.”

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite nešto u vezi s tom izjavom, jer ona se odnosi, dakle, na pitanja koja su vam postavljena, koja vam i ja sada postavljem u vezi sa ovim šta se ovde tvrdi o Suvoj Reci.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio da ovo bude, ako bi moglo, na privatnoj sednici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To zavisi od gospodina Robinsona, ja mogu samo da podržim ...

SUDIJA ROBINSON: Da, u redu, idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mene sada zanima validnost privatne sednice sada u ovoj fazi.

SUDIJA KVON: Pa mislim da s obzirom da je identifikovan počinitelj, da bi on i njegova porodica mogli da budu izloženi opasnosti. Gospodine Deliću, da li ste to vi, u stvari, hteli da kažete? Sada smo na javnoj sednici?

TUŽILAC NAJS: Dobro, onda zasada više neću ništa da kažem.

SUDIJA ROBINSON: Sada smo na otvorenoj sednici. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz ovoga šta prizilazi, na osnovu informacija kojima vi raspolazete, ovaj poslednji segment o kome smo govorili, dakle ovog ubistva, bio zasnovan na ličnim obračuni-

ma.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Po mojim saznanjima jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A što se tiče ovih ostalih događaja koje sam vam citirao, koji se odnose na paljenje kuća u Suvoj Reci, isterivanje albanskih civila iz Suve Reke koji se probijaju kamionima, traktorima i prikolicama prema granici, 80.000 kosovskih Albanaca raseljenih iz sela u opštini Suva Reka u rejonu Belanice, granatiranje tog područja od strane naših snaga i tako dalje, da li išta od toga možete da potvrdite, generale, da li smatrate da je ijedan od tih podataka tačan?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što se tiče granatiranja sigurno, već sam malopre rekao, da o tome ne može biti govora, jer bi poginuo veliki broj ljudi, veliki broj civila, a po mojim saznanjima, u rejonu Belanice nije bilo nikakvih žrtava među civilnim stanovništvom. Činjenica je da se jedan broj ljudi iz Suve Reke iselio za, odnosno otišao za Albaniju, ali ja ne znam koji je to procenat, kao što je otišao iz svih drugih gradova i naseljenih mesta, tako da o tim procentima i o tome ja ne mogu, znači, da kažem ništa više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali mene, mene samo ovde jedno posebno pitanje zanima, da li je tu, ne govorim ja koliko se iselilo, jer ne dovodim ja u pitanje razloge zašto su se ljudi iseljavali za vreme rata, nego da li su snage SRJ i Srbije kako se ovde one nazivaju, dejstvovala po tim civilima koji su bežali prema granici ili se okupljali ili se okupili u rejonu Belanica i tako dalje? Da li je moguće da se desi jedan takav događaj, da se granatiraju ti civili kao što piše u ovoj optužnici?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, to nikako ne bi bilo moguće, znači, a drugo, kad se kaže "snage SRJ" tu se misli i na vojsku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu se misli samo na vojsku, a "Srbije", misli se na MUP.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno kad je u pitanju vojs-

ka, znači, nemoguće, jer je tu bila, znači, moja vojska i ova druga jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vam skrećem sad pažnju da je svedok Šefčet Zogaj (Shefqet Zogaj) ovde izjavio da su 1. aprila 1999. godine, on je svedočio 24. aprila 2002. godine, a to se nalazi u transkriptu na strani 3.661, dakle Šefčet Zogaj je izjavio da su 1. aprila ušle naše snage u Belanicu i on je video kako se pale i pljačkaju kuće i video je da je veliki broj ljudi bio ubijen i da su mladi muškarci i žene bili zatvoreni u školu, a da su, potom, seljaci napustili selo u konvoju koji su obezbeđivali srpski policajci u dva pravca: jedan u pravcu Mališeva, a drugi u pravcu Suve Reke. Dakle, da li je to tačno i šta vi znate uopšte o tome 1. aprilu 1999. godine? Doduše, ovo je donekle kontradiktorno sa 80.000 ljudi, ovde kaže neki zatvoreni u školu i tako dalje, ali da ostavimo po strani ovo šta piše, šta sam vam citirao iz ovih optužbi gospodina Najsa, da se zadržimo, znači, samo na ovom svedoku. Dakle, on govori 1. april, upad u Belanicu, pale i pljačkaju kuće, zatvaraju seljake u školu, a onda konvoj koji obezbeđuju srpski policajci, ide u pravcu Mališeva i u pravcu Suve Reke.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, taj svedok je, svakako, kontradiktoran. Ja sam se 1. aprila nalazio u rejonu Pagaruše (Pagarushe). Rejon Pagaruša je, znači, nekoliko kolometara, recimo nekih pet, šest kilometara daleko od Belanice. Nisam mogao lično da vidim Belanicu, ali, znači, ovi navodi da je tamo ubijeno puno ljudi, odnosno puno civila, za to bih svakako saznao. Tamo se nalazila, u rejonu Belanice, 243. mehanizovana brigada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas samo da ovde budemo precizni, to je stranica 3.661 na kraju ... On piše, "opisuje situaciju u Suvoj Reci od 20. marta 1999. godine kada je KVM OEBS-a se povukla sa Kosova. Ulice su bile prazne, nije bilo civila Albanaca, ali je bilo snažno prisustvo srpske policije i vojske u Suvoj Reci." Vi ste rekli da nije bilo vojske u Suvoj Reci.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vojska nikada nije bila u Suvoj Reci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači ovo nije tačno. E sad kaže: "Istog dana sela na tom području su napadnuta. Onda su ljudi počeli da beže ka sigurnijim mestima, kao što je, na primer, bila Belanica, njegovo rodno selo. Opisuje situaciju u Suvoj Reci 25. marta, uključujući i ubijanja i spaljivanje kuća. Svedok je spomenuo poimenice žrtve masakra u Suvoj Reci, a sela na području Suve Reke i Mališevca bila su napadnuta i to od marta 1999. godine pa nadalje. Stanovnici su pobegli i skupili se na velikoj poljani u centru Belanice, tako da je do 31. marta bilo, otprilike, 80.000 ljudi tamo". Onda je rekao da su opljačkani, da su ih izbacivali iz domova, da je 150 civila Albanaca ubijeno toga dana ... E sad, molim vas, recite je li ovo išta tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Odmah da kažem, znači, da je ubijeno 150 civila, znači, to bih znao. Zatim, opet ta brojka od 80.000, to je brojka koja gotovo prevazilazi svo stanovništvo, znači, opštine Suva Reka. A to je, selo Belanica je, se nalazi na severnom delu, ovaj, opštine Suva Reka. Što znači da onda ni jednog stanovnika više ne bi trebalo da bude nigde, ni u Suvoj Reci, ni u njezinoj okolini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, je li to znači da je ta Belanica u suprotnom pravcu od Suve Reke u odnosu na albansku granicu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ona je u suprotnom pravcu. Ona se nalazi, znači, znatno bliže Mališevu i dosta je, ovako, daleko od Suve Reke, ali u suprotnom pravcu od granice prema Albaniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li biste vi, s obzirom da je to u vašoj zoni odgovornosti, morali znati da je tu došlo do ubistva nekih civila, da je došlo čak do pogibije nekih pripadnika UČK, da li biste morali znati to?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja prvenstveno, znači, kad su u pitanju te pogibije, znao sam recimo, ono, normalno, pogibije u svo-

joj jedinici, ali sam znao i za pogibije u drugim jedinicama vojske iz korpusa. Znao sam i za neke druge događaje gde su poginuli neki pripadnici MUP-a, iako ih nisam znao poimenično. A trebalo bi da znam, znači, da se, ovako da kažem, masovno, 150 ljudi, to nikada i nigde nisam čuo. I, po mom mišljenju, ovaj svedok izmišlja, znači, tu brojku.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću, možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Generale, svedok gospodina Najsa Hisni Beriša (Hysni Berisha) iz Suve Reke tvrdi da je 22. marta 1999. godine ubijen jedan Srbin, civil, iz sela Sopina (Sopine) i da je nakon toga započeo napad srpskih snaga u Suvoj Reci, da je poginulo 10 albanskih civila iz nekoliko porodica, na stranici 7.480, 4. jula 2002. godine, piše: "Ujutro, 26. marta 1999. godine, srpske snage su počele da granatiraju područje oko Suve Reke i to iz tenkova i praga". To je ono šta je on rekao, šta sam vam malopre citirao. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja po ko zna koji put moram da kažem, dejstva nikad nisu bila usmerena protiv sela, protiv civila. Ovde je, znači, dejstva su bila, znači, protiv terorista. A za ubistvo Srbina u Suvoj Reci, čuo sam, znači, da je u prodavnici jednoj ubijen jedan Srbin, prodavac, da li je to taj slučaj, ne znam, jer je u to vreme, znači, ubistava civila je bilo, znači, kako Albanaca tako i Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ovde se govori o tome, ovo šta sam vam malopre citirao da su srpske snage počele 26. marta da granatiraju oko Suve Reke? "Srpske snage su počele da granatiraju

područje oko Suve Reke i to iz tenkova i praga". Pitao sam vas je li to tačno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To nije tačno. Na onim prethodnim kartama ste videli, znači, gde su bila dejstva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... znači nikako okolina Suve reke. Samo, znači, zapadni deo Suve Reke i to se vidi na ovoj mapi koja je na karti. Na grafoskopu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da se vratimo na vaše dokazne predmete. Ovde imamo i jednu izjavu u dokumentu 429, to je pukovnika Konjikovca. Pogledajte, molim vas, tu izjavu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: On je bio komandant borbene grupe 5 koja je prošla kroz Suvu Reku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ona borbena grupa čiji ste prolazak kroz Suvu Reku pokazali na karti, je li tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, on kaže "kroz Suvu Reku smo samo prošli bez zaustavljanja, u marševskom poretku. Nikakve borbe niti aktivnosti nismo imali u Suvoj Reci."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Po negovoj izjavi tamo je vladalo redovno stanje, policajci su bili, znači, na punktu, na ulazu u Suvu Reku, znači, normalno kroz Suvu Reku prošao negde, znači, oko 4.00, 4.10. 25. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada ćemo preći na Malu i Veliku Krušu. Molim vas prvo opišite mapu koja se nalazi u dokumentu 430. Šta predstavlja ova mapa? Pre nego što opišete mapu, samo ću vas podsetiti, odnosno svakoga ko ovo prati, u paragrafu 66, u ovoj optužnici, pod "C", koja se odnosi na Malu i Veliku Krušu, dakle direktno imamo referencu na ovo šta ovde piše, tu se

navodi da je "na dan 25. marta 1999. godine, ili približno tog datuma, snage SRJ i Srbije napale sela Mala Kruša i Velika Kruša, opština Orahovac." E sad, molim vas, pokažite tu kartu, objasnite je i onda ću vam postaviti još nekoliko pitanja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je opet ova karta, znači, karta moje odluke koja pokriva ceo ovaj period. Samo da pokažem, znači, ovde se, prvo ide selo Pirane, znači, pa Mala Kruša, Velika Kruša. Ta dva sela su gotovo spojena. Oni se nalaze neposredno uz ovu komunikaciju, asfaltni put Prizren, znači, Đakovica. Što se tiče ove karte, prvo sam stavio ovde kartu "Mala Kruša". Ona je, znači, prikazuje stanje 26. marta. Zelenom bojom, znači, prikazan je raspored snaga policije, znači, a crvenom bojom, znači, raspored snaga vojske. I ovde postoji raspored snaga, znači, u 12.00 gde su bili, znači i gde su te snage bile u 18.00 toga dana. Ovde, ovaj, ovo zeleno šta je prikazano, znači, snage MUP-a su od ovoga datuma, pa negde sve do 12. odnosno, da do 12. juna, ovde imale svoje punktove radi osiguranja. Znači, bezbednosti kretanja ovom komunikacijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Međutim ja sam vam citirao šta piše u tački 66 pod "C", kaže se: "25. marta 1999. godine ili približno tog datuma" da su naše snage napale sela Mala i Velika Kruša.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Opet kažem, znači, to nije tačno, sela nisu bila cilj, znači, ove operacije, cilj su bile terorističke snage, a one su se, terorističke snage su se nalazile, znači, u Velikoj Kruši i neposredno iznad Velike Kruše, jer, kao što vidite, zemljište, znači do asfaltnog puta na ovom pravcu, to je zemljište ravno, onda mesto gde se nalaze ta sela, ono se blago, znači, diže i iznad sela se nalaze kose koje su pogodne za odbranu i na kojima su napravljeni, znači, i rovovi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, vi ste u vezi s tim dali i izjavu koja se nalazi u dokumentu 431. Da li vidite tu svoju izjavu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kažete “ja lično sam došao noću, 25. marta 1999. godine u deo Velike Kruše prema selu Nogavac (Nagafo), ali nisam primetio ništa neobično.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, bio sam, znači došao sam sa svoga mesta, ovde pored Orahovca, znači i došao sam u Nogavac, odnosno u ovaj deo Velike Kruše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete “moj dolazak je bio vezan za pružanje pomoći pripadnicima 23. odreda Posebnih jedinica policije čiji se BOV prevrnuo sa mosta u selu Nogavac.”

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja, zbog toga sam, oni nisu mogli taj problem da reše sami, pa sam ja pozvao, znači, da dođe moj tenk za izvlačenje i bio sam tu samo zbog toga da bih dao uputstva kako da se to na licu mesta uradi, a posle toga sam preko sela Celine (Celine) otišao za Prizren, jer je u negde oko 20.00 toga dana bombardovana moja kasarna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U 432. dokumentu imate izjavu potukovnika Uroša Nikolića koja se odnosi na isti, na isto vreme i iste događaje ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, potpukovnik Nikolić je, on je bio komandant borbene grupe 1 koja je ovde, znači, na ovome delu, Pirane-Mala Kruša, znači se nalazila i koja je dejstvovala prema Zojiću (Zojic), Medvedcu i Mamuši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On govori da je prošao 25. jednim tenkom koji se kretao u tom pravcu, “prepodneva istog dana prošao sam severnim delom sela Mala Kruša, gde je bilo 10 do 15 ljudi srpske nacionalnosti, koji su stajali na putu i gledali kako vojska prolazi”.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: On je prošao ovom delom ovde gde se nalazi podrum “Vinarija”, tu ima asfaltni put koji zaobilazi taj podrum i koji izlazi, znači, prema vinogradima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, dalje se u ovom paragrafu koji sam vam citirao, to je paragraf 66 gde se pominje Mala Kruča i Velika Kruša, kaže "da je tokom jutra 26. marta 1999. godine, snage SRJ i Srbije ženama i maloj deci naredili da napuste područje i da odu u Albaniju. A zatim zatočili i pretresli muškarce i dečake i oduzeli im lična dokumenta i vredne stvari, nakon čega su naredili muškarcima i dečacima da, pod pretnjom smrti, pešice odu do jedne nenaseljene kuće u Maloj Kruši." I onda se dalje tvrdi da su snage SRJ i Srbije prisilili ove dečake i muškarce da uđu u kuću, da su na ovu grupu otvarali vatru iz mitraljeza, a potom su tu kuću zapalili kako bi tela izgorela i da je, navodno, u toj pucnjavi i plamenu poginulo oko 105 kosovskih Albanaca, muškaraca i dečaka. Da li išta znate o ovom događaju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, to šta ste vi citirali, to sam, ovaj, to tako stoji i u optužnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ja vam citiram iz optužnice.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde, znači, na ovom putu, kako su prikazane moje jedinice, a stoji to i na ovoj karti, znači ispod asfaltnog puta, celo vreme su se nalazile te snage za blokadu. Drugi deo mojih jedinica je već otišao dalje, ali ja sam siguran da ovaj deo koji se nalazio na asfaltnom putu, da bi primetio da se bilo šta dešava, znači, s obzirom na blizinu posebno sela Male Kruše. Velika Kruša je znatno veće selo, ali Mala Kruša, znači, nije toliko velika i neko prikupljanje, znači, civila i neko dejsvo po njima kada već borbena dejstva se ne izvode na tom terenu, već su jedinice prošle dalje prema Retimlju i Randubravi, to bi moj komandant na tom pravcu trebao da uoči i da me o tome izvesti. Znači nemam takvih izveštaja od strane toga komandanta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to da nemate izveštaja, to je jedna stvar. Da li je moguće da se takav događaj desio, a da vi nemate nikakvu informaciju o njemu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To po svemu, znači i po subordinaciji koja vlada, znači, u vojsci, to je prosto nemoguće. Ja kažem prosto nemoguće da me ne izveste, a da se takva stvar desi i da su je oni

videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Svedok gospodina Najsa, Alji Hoti (Ali Hoti), iz Velike Kruše rekao je ovde da su 25. marta, snage, naše snage okružile selo Veliku Krušu i da je on video tenkove i prage u selu i da je on video da su započele granatiranje sela. On je svedočio 22. aprila 2002. godine, to je transkript, stranice 3.590 do 3.592. 3.592, on kaže: "Video je tenkove, oklopna vozila, on, takođe, opisuje prage koje su se približavale selu i kako je selo granatirano. I kako su policajci i pripadnici paravojske pljačkali njegovu kuću, a i druge kuće u selu i u susednim selima su zapalili i uništili". Evo, to on kaže. Da li ovo na bilo kakav način može da odgovara podacima koje vi imate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Istina je da je mogao da vidi tenkove, mogao je da vidi i druga vozila koja su se nalazila na putu. Mogao je nekad da vidi dejstva tih, znači, borbenih sredstava, ali ta borbena sredstva su dejstvovala, znači, na borbene tačke, a nikako, znači, na selo i opet ona konstatacija da su opkolile, granatirale selo, znači, ne odgovara istini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se pominju i neke paravojne jedinice. Da li su tu postojale neke paravojne jedinice?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To apsolutno nije tačno. Znači, to je bila samo redovna vojska i redovna policija.

SUDIJA ROBINSON: Generale, kada kažete da su otvarali vatru na vatrene tačke, šta želite time da kažete? Ko je otvarao vatru sa tih tačaka?

SVEDOK DELIĆ: Sa tih tačaka vatru su otvarali, znači, pripadnici OVK. Znači, vatra je samo prema njima usmerena.

SUDIJA ROBINSON: A kako možete da znate sa bilo kakvom sigurnošću da nije bilo pripadnika paravojske na tom području?

SVEDOK DELIĆ: Pa kako mogu da znam? Ja sam siguran i to znam, jer, znači, postojala je moja vojna policija, znači koja je, kad su u pitanju vojne uniforme, znači znala ko se nalazi tačno na toj teritoriji. Što se tiče pripadnika MUP-a, znam tačno koje su jedinice bile na toj teritoriji. Nikada ... Imali smo, na kraju krajeva, naređenje da ne dozvolimo nikakve tamo naoružane grupe ili nikakve samozvane komandante ili neke jedinice. I tamo gde sam ja bi, to nikada nisam dozvoljavao.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On kaže da mu je 29. marta 1999. godine Mehmed Krasnići (Mehmed Krasniqi) ispričao da su tog dana u Maloj Kruši srpska policija i paravojska skupila 109 muškaraca među kojima je bio i taj Krasnići i odvela ih u neku kuću, prekrila slamom, polila benzinom i zapalila. Doduše, ovaj Krasnići je nekako ostao živ. To je isto iz ovog svedočenja od 22. aprila Ali Hotija iz Velike Kruše. On kaže na stranici 3.592: "Jedan od njih, Mehmed Krasnići, zapaljen je zajedno sa još 109 muškaraca, što su učinile srpska vojska i paravojne snage. 1. aprila 1999. godine Nogavac su bombardovali avioni za koje on smatra da su bili srpski. Svedok je video mnogo leševa po celom selu." Dakle, to on govori o tome šta mu je rekao Mehmed Krasnići.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I da mu je rekao da je video mnogo leševa, znači opet pominje Malu Krušu. Znači, neposredno ispod Male Kruše u blizini puta kako se vidi na ovoj karti, nalazile su se snage za blokadu koje su iz moje jedinice i čiji je komandant bio potpukovnik Paravinja Radivoje. Znači, svi njegovi izveštaji su, što se stanja u selu tiče, da je stanje, znači, normalno i nije me izvestio ni o kakvim problemima. A paljevina te kuće, posipanje benzinom, toliko, znači, pucanje bi se sigurno čulo. I pominje avione, naša avijacija u to vreme, znači, bilo je nemoguće da leti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, on na 3.608. strani čak kaže ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, nije mi jasno da li ovi izveštaji o kojima govori svedok, na primer izveštaj koji mu je dao Radivoje Paravinja, da li su to materijali koje mi ovde imamo ili ne?

SUDIJA ROBINSON: Generale, da li možete da nam kažete da li su, ovi izveštaji koje ste primili od njega, da li su u materijalu koji imamo ovde?

SVEDOK DELIĆ: Izjave, one su ovde, znači, na različitim mestima i u različitim tabulatorima i oni, znači, objašnjavaju dejstvo te njegove jedinice, toga koga sam ja pomenuo sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo još da završim s ovim svedokom koji je rekao da ja Nogavac tamo bombardovan i da su avioni bili srpski, pa onda, to ste već komentarisali, on kaže na 3.608. strani: "Po povratku je počelo bombardovanje. Kasnije su šrapneli mogli da budu nađeni sa ćiriličnim natpisima. To pokazuje da su ti avioni bili vaši, a ne NATO pakta". To ovaj svedok kaže. Dakle, šta možete da kažete o toj tvrdnji kako su naši avioni bombardovali?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To se, to se ... Znači, Nogavac je bombardovan i to ima takođe na ovoj šemi, noću 1. na 2. april, znači ... Uviđaj o tom bombardovanju izvršen je 2. aprila i uviđaj je izvršila policija iz Prizrena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I taj uviđaj je, takođe, snimljen kamerom, ja mislim da taj ima zapis, a ovde je samo karta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doćićemo i na taj video zapis, samo prethodno da vam postavim još jedno pitanje, naime svedok Mehmed Avdulji (Mehmet Avdyli) iz Velike Kruše svedočio je 11. juna 2002. godine. Transkript je stranica 6.730 i 6.731, svedočio je da su 25. marta srpske snage odvojile muškarce od žena i da je oko 110 muškaraca bilo zarobljeno, a potom su zatvoreni u kuću Hadži

Batuša (Haxhi Batusha). On je izjavio da su srpske snage otvorile vatru na ove muškarce i bacile seno i zapalile. Dakle, on govori ovo šta je i ovaj prethodni svedok rekao. Da li je to tačno, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je isto, znači, to već, ja mislim da je treći svedok koji govori, znači, o toj istoj stvari. Ja takvih saznanja, znači, nemam da je to tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad ćemo preći na događaje iz ovog sela Nogovac, iz opštine Orahovac ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, vi nemate informacije da bi to moglo da bude tačno, ali da li imate osnova da tvrdite da to nije tačno.

SVEDOK DELIĆ: Ja kažem nemam saznanja da se tako nešto moglo desiti u tom selu i u to vreme kada sam ja tamo bio sa svojom jedinicom.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, nastavite.

SVEDOK DELIĆ: Ja sam ovim pravcem, pošto je ovo glavni put za Đakovicu, prolazio više puta posle ovoga vremena. Znači, ovde je tad bila moja jedinica ova tri dana, a ja sam poslednji put ovde bio 12. juna. Poslednji put sam prošao tim putem. Znači više puta sam prolazio u jednom i drugom smeru i nisam, znači, nikada video nešto što bi bilo neuobičajeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da budemo sasvim precizni. Da li je ovakav događaj koji sam vam citirao moguć, a da vi za njega ne znate, s obzirom da ste tada imali jedinice tamo i da je sve vreme to bilo u zoni vaše odgovornosti? Da li je moguć takav događaj da vi za njega ne znate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: S obzirom na mehanizme koji u komandovanju, u lancu komandovanja važe i s obzirom na sve druge mehanizme koji postoje u vojsci, ja smatram da je nemoguće da se to desi, a da ako ne prvog dana, a ono, znači, za nekoliko dana

ja za to ne saznam, jer to bi, onda, značilo da je celokupan, znači, lanac komandovanja zakazao, kao i lanac bezbednosti. I, stoga, zaključujem da to ne može da se desi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas pogledajte mapu, sad prelazimo na Nogavac. Objasnite mapu koja je obeležena kao Nogavac TK-50. 1. i 2. april. Šta predstavlja ta mapa, to je 433. dokument?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Na toj mapi uočava se, znači, da naših snaga više nema na toj teritoriji izuzev ovde u Velikoj Kruši i Maloj Kruši gde su punktovi za obezbeđenje, znači, ove komunikacije i ovde je znakom, kako se inače kod nas prikazuje dejstvo avijacije, prikazano dejstvo, znači, avijacije na selo Nogavac koje je bilo negde oko 1.00. Po našim saznanjima, znači, to je već noć 1. na 2. april, odnosno 2. aprila u 1.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je dejstvo NATO avijacije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je dejstvo NATO avijacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A vi ste decembra 2002. godine napisali izjavu o vašim saznanjima o navodnim zločinima u selu Nogavac. Ona se nalazi u 434. dokumentu. Šta je ovde bitno? Vi kažete "može se videti da posle 28. marta, na ovom terenu uopšte nije bilo vojske."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Ja sam još istog dana, 2. aprila, saznao da policija vrši uviđaj u selu Nogavac koji je bombardovala NATO avijacija."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam čuo znači da je bombardovano, ali nisam znao kakve su bile posledice. Pošto tih prvih dana, bombardovanja je bilo, ali nisu bila toliko četsa, onda je policija odlazila na svako mesto gde je bilo bombardovanje i snimila, znači, taj rejon, projekte, efekte dejstva i tako dalje. Kasnije, kada je bombardovanja bilo na desetine svakoga dana, to više nije bila praksa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Videli smo ovu vašu izjavu o navodnim zločinima u selu Nogavac, a sad ćemo da vidimo šta se po ovome šta tvrdi gospodin Najs desilo tamo. Evo ovde, paragraf 63 pod "1". Kaže "da je 25. marta 1999. godine jedna velika grupa kosovskih Albanaca otišla na planinu u blizini sela Nogavac, u opštini Orahovac, tražeći spas od napada na obližnja sela." O čemu se ovde radi, kakvi su napadi postojali, da li je vojska napala selo, šta se dešavalo u selu ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je opet vezano za ovu osnovnu kartu. Znači samo selo Nogavac nije bilo predmet napada već, vidi se ovde, ove snage OVK koje, 124. brigade ... Selo Nogavac je bilo u sistemu odbrane ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čije 124. brigade?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: OVK. Znači, selo Nogavac je bilo u sistemu odbrane i u tom selu se nalazio lokalni štab za ova sela Celine, Nogavac, Brestovac (Brestoc), Veliku Hoću (Hoce e Madhe) ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koji je to tačno paragraf u optužnici? Vi ste rekli 66(E), a izgleda da to nije to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam rekao 63. Možda je napravljena greška u transkriptu, ali 63, pod "1". Pod "1", oni su napisali pod "E", ali kada ja kažem "1", to bi trebalo na engleskom da bude "Ai".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sledeće, svedok pominje planinu. Znači u okolini sela Nogavac nema nikakve planine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, generale. Dalje se tvrdi, dakle, "da su snage SRJ i Srbije opkolile ove ljude i narednog dana naredili da 8.000 ljudi, koji su tu potražili sklonište, odu s planine. Kosovski Albanci su prisiljeni da odu u obližnju školu, a zatim su prisilno raspršeni po obližnjim selima." Da li je to vama poznato ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvinjavam se što vas opet prekidam, ali ...

ADVOKAT KEJ: To je 63(A)(i).

SUDIJA ROBINSON: Da, u redu, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam da li ste me čuli, da su prisilno raspršeni po obližnjim selima, ja, doduše, ne znam šta su to "prisilno raspršeni" po obližnjim selima. Je li vam išta poznato od toga da je 8.000 ljudi oterano sa planine, a da su oterani onda u obližnju školu i prisilno raspršeni po obližnjim selima.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Još prvog dana ovde, po izveštaju mog komandanta, ovde u potoku ove rečice, znači, bilo je negde oko 200 civila koji su kad su prošla borbena dejstva, znači, upućeni da se vrate, znači, u svoja sela. Oni su bili znači iz Nogavca i iz Celine. Znači, ne može se ... Nogavac inače nije veliko selo. Ne može se govoriti o 8.000 stanovnika. 8.000, to je jedna ogromna masa i ona bi, ona svakako ne bi mogla ovde negde da se skloni, a da to, recimo, ne vidim čak ni ja sa ovoga mesta gde se nalazim, a to je nekih, dok sam bio od sela Nogavac, četiri kilometra daleko. Znači 8.000 ljudi je velika grupacija. Znači, ovde u tom potoku kod Nogavca, samo 200 civila je, znači, pronašla jedinica koja je tu prolazila. Znači, kada su prošla dejstva, ti civili su upućeni da se vrate svojim kućama. Znači, ne može, to nije tačno i ne može biti govora, prvo nema nikakve planine i drugo, 8.000 ljudi ne živi na celoj toj teritoriji.

SUDIJA ROBINSON: Generale, pretpostavimo da je taj broj bio 2.000. Da li bi to bilo moguće?

SVEDOK DELIĆ: I to je preteran, i to je preteran broj. Moji komandanti su me izvestili o 200. Drugo, tu se pominje planina. Vi vidite i po ovim oznakama, trigonometrijskim tačkama koja je to nadmorska visina. Ovo ovde je apsolutna ravnica, a ovo ovde su, znači, gde se nalazi to selo, sve vinogradi. Iznad su vinogradi. Planina se nalazi, ovo je, znači, Milanovac planina. Ovaj deo gore. Ali gore se ti ljudi

nisu mogli nalaziti, jer, evo, ja sam bio ovde, na ovoj tački. Ovde su, znači, bile, znači, moje snage. I ti ljudi bi svakako bili primećeni. Znači, ovo ovde je blago zatalasano zemljište nadmorske visine ... Evo, ja sad ovde, da pogledam, znači, 400, oko 450 metara, dok je ovde oko puta, znači, negde, takođe, oko 300, 300 i nešto metara. Znači nema nikave planine.

SUDIJA ROBINSON: Generale, podsetite nas još jednom, gde ste vi bili sa vašim snagama 25.? Recite nam imena tih sela.

SVEDOK DELIĆ: To se može videti na ovoj osnovnoj karti. Znači, početni položaji mojih snaga se vide, znači, ovde.

SUDIJA ROBINSON: Da, gde je to? Kako se zovu ta sela?

SVEDOK DELIĆ: Pa ovde ako se počne, znači, Pirane, Mala Kruša, Velika Kruša, Celina, pa ovde, znači, istočno od Bele Crkve (Bellacerke), istočno, znači, od Orahovca, Velika Hoča, Zočište (Zozishte), Opteruša (Opterushe) i sa ove strane, znači, Raštane. Onda ovde, znači, na liniji blokade, Donja Srbica (Skenderaj i Ulet), Trnje (Termje), Lešane (Leshane), znači to bi, otprilike, bila ta linija.

SUDIJA ROBINSON: Znači, kad u optužnici ne postoje navodi o rejonima koje ste vi upravo identifikovali, vi se za to oslanjate na izveštaje vaših komandanata, kad dajete odgovore gospodinu Miloševiću?

SVEDOK DELIĆ: Da i na to što sam lično bio prisutan. Ja sam bio, znači, 25., 26. ovde, znači, na ovome mestu.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne, sada govorim o onim područjima gde vi lično niste bili. Vi, takođe, govorite i o tim rejonima. I ja zaključujem da vaše informacije dolaze iz drugih izvora, a ti izvori su vaši komandanti.

SVEDOK DELIĆ: Moji komandanti koji su neprekidno samnom u

radio vezi, koji me izveštavaju, znači, šta se dešava ispred njih koji traže pomoć, odnosno podršku da je potrebna, znači, neprekidno sam s njima u vezi.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

SUDIJA KVON: Generale, možete li da mi kažete broj tabulatora ove karte na kojoj ste nam sada pokazivali? Možda gospodin Kej to zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nogavac je tabulator 432.

SUDIJA KVON: Ne, ne, ova karta koja se sada nalazi na stalku. Svedok je pokazivao po toj karti.

SVEDOK DELIĆ: 358.

SUDIJA KVON: 358, hvala. A da li znate broj tabulatora i ove veće karte s vaše desne strane? Dobro, pronačićemo to kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na samom početku, ta velika karta, možemo da pronađemo broj ...

SVEDOK DELIĆ: Ovo je četvrta po redu karta, znači obaveštajna.

SUDIJA KVON: Za potrebe zapisnika, uvek su nam potrebni brojevi tabulatora kad svedok koristi dokumente ili karte. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se navodi u istoj ovoj tački "da su 2. aprila snage SRJ i Srbije počele da granatiraju sela u ubile, pri tom, jedan broj ljudi koji su spavali u traktorima i automobilima."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mili se isto na ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, na isto mislimo, ja vam sve citiram tu istu tačku.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To odmah, da kažem, da to nije tačno. Vidi se i na ovoj ovde karti. Snage, znači, vojske i policije u to vreme, ali to je jedna sledeća karta, već su se nalazile u ovome, na ovome drugome terenu. Do ovde, znači, nije bilo nigde vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Povežite sada, molim vas, ovo, malopre sam vam citirao da je svedok Alji Hoti, svedok gospodina Najsa, govorio kako su naši avioni bacili bombe na Nogavac. To vam je bilo na stranicama transkripta 3.592 i 3.608, a vi ste objasnili da je bio NATO napad, dakle da je bombardovano selo Nogavac. I da je posle toga vršen i uviđaj, posle bombardovanja NATO. Vi ste doneli snimak sela Nogavac nakon bombardovanja od strane NATO snaga 2. aprila. Možemo li da vidimo taj snimak? To je tabulator 435, to je DVD, selo Nogavac, 2. aprila 1999. godine.

ADVOKAT KEJ: Samo da kažem da je karta s leve strane svedoka, tabulator 204.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

SVEDOK DELIĆ: Može da krene od početka ovo ...

(Video snimak)

Izbeglica I: Posle ponoći, oko 2.15, bilo nas je oko 15 u kući. Odjednom, pao je jedan blok, kuća je oštećena. Ja sam jedva uspela da ustanem i da uzmem ćerku. I drugi su ustali. Ne znam šta se dogodilo. Bila je noć.

Izbeglica II: Bili smo na spavanje, 15 smo bili i kad vidim srušena kuća, ova mala plače i ja sam ufatio i ne znam ništa.

(Kraj video snimka)

SVEDOK DELIĆ: Ovaj drugi snimak, ovo nije potrebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to ćemo kasnije, taj drugi. Generale, ovo je učinak NATO bombardovanja 2. aprila.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vidi ...

TUŽILAC NAJS: Nismo dobili nikakve informacije o poreklu tog video snimka, niti o bilo čemu drugom što se vidi na tom video snimku. Isto tako, čini mi se da nisam dobio nikakve materijale u dokumentima koji idu uz ovo, niti u indeksu, prema tome ja ne znam šta smo mi to sada gledali.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi od svedoka prvo morate da čujete informacije o poreklu ovog video snimka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, molim vas recite o poreklu ovog video snimka.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je, znači, snimak koji je napravila ekipa Radio-televizije Srbije, studio Prizren 2. aprila 1999. godine, koja je zajedno sa pripadnicima MUP-a bila u selu Nogavac kada se vršio uviđaj. I kasnije je bila u bolnici da snimi ove Šiptare koji su povređeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se na ovom snimku vidi, tamo smo videli delove projektila na kojima stoje natpisi. Da li se vidi poreklo projektila na ovom snimku?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to može da se vidi, znači, to je NATO projektil, ja mislim da ovaj što se vidi pripada raketi protivradarskoj "HARM".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle da li je uopšte, generale, sporno i da li bi uopšte moglo da bude sporno da je NATO bombardovao 2. aprila selo Nogavac?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ponovo idete istim putem. Vi znate da takva pitanja nisu dozvoljena. To su sugestivna pitanja.

TUŽILAC NAJS: I Takvo pitanje je potpuno obezvređilo odgovor koji je usledio nakon toga, odgovor koji je mogao da bude vredan da je pitanje postavljeno na pravilan način. Ja, jednostavno, pozivam Pretresno veće da idemo dalje, a ja ću kasnije da učinim sa snimkom šta mogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam, gospodine Robinson, šta vam više treba od video snimka bombardovanja sela Nogavac na kome se vide ostaci projektila NATO koji je opisao general ...

SUDIJA ROBINSON: Moram da vas prekinem. Videli smo video snimak i to je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ja sam vam citirao deo iz optužnice gde se kaže da je "2. aprila snage SRJ i Srbije granatirale i ubile jedan broj ljudi koji su spavali na traktorima i u automobilima." Dakle šta se desilo 2. aprila tamo u selu Nogavac?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, najkraće rečeno, Nogavac je bombardovan od strane NATO avijacije. I žrtve, znači, kao i ovi povređeni potiču od toga bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ja ne smem da postavim pitanje da li je sporno ili nije da li je NATO bombardovao 2. aprila, da bi to bio, da bi to bio znači, da bi to bilo sugestivno pitanje? Kad smo već videli i snimak i oznake ...

SUDIJA ROBINSON: Možete da ga pitate ko je bombardovao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jesam ga pitao i već je bio odgovorio opisujući raketu.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, idemo onda dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li naši avioni u to vreme uopšte leteli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Naši avioni u to vreme nisu leteli, znači nisu leteli ni kod Beograda, a pogotovu u blizini ove granice. To znam sigurno zbog toga što postoji jedan uređaj na nivou brigade, zove se uređaj "APP" na kome mogu da se prate svi avioni na teritoriji naše zemlje i naši i neprijateljski. Taj uređaj je imala moja brigada, ja sam u svom operativnom centru kad sam imao vremena, znači, pratio kakva je situacija u vazduhu i osim prvih dana, znači, kada su naši avioni kada su uzleteli, bili pogođeni, posle toga, letova naše avijacije za celo vreme rata, više nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Optužnica dalje tvrdi da su tokom ovih proterivanja, jer bili smo kod ovog raspršavanja onih koji su bili poslani u školu, "na celoj teritoriji opštine Orahovac, snage SRJ i Srbije sistematski palile kuće, radnje, kulturne spomenike i verske objekte kosovskih Albanaca." Šta možete da kažete o ovim tvrdnjama? Šta je to naša vojska sistematski radila, kako kaže gospodin Najš?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, što se tiče samoga mesta Orahovac, vojska je kroz to mesto prošla i dan danas se, na kraju krajeva, može videti, ovaj, da je u Orahovcu posle rata zapaljen samo veliki broj srpskih kuća, isto kao i 1998 godine. Znači Orahovac, osim ovih sela koja smo pomenuli, znači jedan veliki broj sela nalazi se zapadno od komunikacije Orahovac - Mališevo. U ta sela, znači, vojska ovom prilikom apsolutno nije ni ulazila. Naredna dejstva, znači, početak aprila pa na dalje, dejstva su izvođena prema Mališevu i prema ovoj ovde teritoriji. Ali opet u sklopu, znači protivterorističke borbe, odnosno 122. brigade OVK koja se nalazila ovde u rejonu Dragobilje (Dragobil) i Pagaruša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, u vezi sa ovim područjem koje ste sada pomenuli i aktivnostima vojske u vezi sa Mališevom, vi imate ovde naredbu u tabulatoru 438, koliko vidim, međutim pre nego što pređemo na Mališevo, tu ćemo stati kod tabulatora 438, jer u međuvremenu izvan ovih dokumenata koje vi ovde imate, želim da vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa opštinom Đakovica. Da li je rejon Đakovice bio značajan za terorističke snage?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Rejon Đakovica je, znači, posebno bio interesantan za terorističke snage, zbog toga što se Đakovica nalazi, znači, svega na sedam kilometara od albanske granice i što su glavni pravci za snabdevanje naoružanjem išli, znači, severno od Đakovice i, znači, da, severno od Đakovice i istočno, znači, od Đakovice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, u paragrafu 63 optužnice navodi se "da je počev od 24. marta ili približno tog datuma, pa sve do 11. maja 1999. godine, snage SRJ i Srbije počele da prinuđuju građane Đakovice na odlazak i da su se rasporedile po gradu, idući od kuće do kuće i naređivale kosovskim Albancima da napuste svoje domove." Dakle, Đakovica je u zoni vaše odgovornosti, je li tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jeste, ona jeste u zoni moje odgovornosti, ali s obzirom da se je tamo nalazila druga brigada, koja je brigada PVO, ona je imala odgovornost vezano, znači, za sam grad i ona je imala i svoju komandu garnizona, a u tom gradu je lociran samo jedan moj bataljon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. S obzirom na lociranje tog jednog vašeg bataljona, da li vi možete da kažete da ste upoznati sa svim šta se događalo u Đakovici?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa više sam upoznat, znači, sa dešavanjima, znači, između grada Đakovice, znači i granice, jer od 1998. godine, znači, moj bataljon više nije bio u gradu, već je bio prema granici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad da vas pitam za ovo šta takođe piše u paragrafu 63 optužnice sa oznakom "2(i)". Navodi se da su "u ranim jutarnjim časovima 27. aprila ili otprilike u to vreme, snage SRJ i Srbije krenule u veliku ofanzivu na doline Caragoj, Erenik (Erenik) i Trava u nameri da isteraju stanovništvo iz tog kraja. Da li vi znate o tom području?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je područje zapadno od Đakovice...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to područje između Đakovice i granice?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je područje, znači, između, znači, od Đakovice idući prema Juniku (Junik) i Dečanima (Decane).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to je područje gde se nalaze vaše jedinice.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa, samo, znači, moja jedinica u to vreme nalazila se na granici, bila je na granici te zone koja se pominje. Znam za tu, za ta borbena dejstva. Znači, ona su počela 27. Mislim da su se završila 30. i učestvovala je samo kao snage za blokadu i deo moje jedinice odnosno Drugi motorizovani bataljon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, poenta mog pitanja je da je to bilo u nameri da se istera stanovništvo iz tog kraja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To apsolutno nije tačno. 11. aprila počela je, iz Albanije izvršen je proboj prema Juniku. Znači, ako je potrebno da napravimo malu pauzu, pa da postavimo neku od karti na kojima to može da se vidi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa trebalo bi da se vidi, jer ovde se kaže da je to bila neka ofanziva da se istera stanovništvo iz tog kraja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ovo ovde je grad Đakovica, ovo je ovde položaj moga bataljona, odnosno položaj čete moga

bataljona, a ta dolina Saragoj obuhvata, znači, prema Dečanima, to su ova sela, znači, Smonica (Smonice), Ponoševac (Ponoshec), znači to je taj deo zapadno od Đakovice. Na ovome ovde delu je izvršen proboj državne granice, 11. aprila. Ovde su se borbe vodile neprekidno do kraja rata. Znači, cilj terorističkih snaga je bio da na ovome pravcu se probiju, da se povežu sa tim snagama koje se nalaze u tom rejonu i ovde sa snagama koje se nalaze sa druge strane, znači, u rejonu Radonjičkog jezera (Liqeni i Radoniqit)?. I da se, znači, praktično probije odbrana naših snaga i da se zauzmu gradovi Peć (Peje), Đakovica i produži, znači, dalje ka Klini (Kline) i ka Prištini. Tako da ova dejstva koja su počela 27., završila se 30., bila su, znači, usmerena ka razbijanju terorističkih snaga koje se nalaze u ovom ovde rejonu i sprečavanju njihovog spajanja znači, odnosno udar u leđa našim snagama i sprečavanja da se spoje sa snagama koje su napale iz Albanije. To je bio osnovni cilj te operacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se tvrdi, dakle 63, tačka pod "2(i)" da je to bila namera da se istera stanovništvo iz tog kraja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To apsolutno nije tačno. Ovo je, znači, cilj toga dejstva, ovo šta sam ja sada, znači, objasnio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. E sada, onda, se dalje kaže: "U mestima Meja (Meja), Korenica (Korenice) i Meja Orize (Orize) izdvojen je veliki broj civila iz mase seljana koji su bežali i koji su odvedeni i pogubljeni. Tokom celog tog dana su seljani pri direktnim pretnjama snaga SRJ i Srbije, napuštali svoje kuće i priključivali nekom od nekoliko konvoja izbeglica na traktorima, konjskim zapregama i kolima i na kraju prešli u Albaniju. Mnogim kosovskim Albancima snage SRJ i Srbije su, pre nego što će preći granicu, oduzeli lična dokumenta." Šta možete da kažete o tim događajima? Dakle o celini tih događaja koji se odnose na Đakovicu. Ja sam postavljao nekoliko pitanja.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, što se tiče ovoga, već sam objasnio zbog čega je ova operacija organizovana. Što se tiče toga proterivanja stanovništva, stanovništvo je napustilo ovo područje

koje je bilo, znači, ugroženo, jer su u njemu počele da se odvijaju intenzivne, znači, vojne operacije protiv terorista. A ovo dalje, znači, da su u rejonu, ovde se pominje, znači, Meja, pominje se Meja i Korenica, oni su, Meja se nalazi negde ovde na putu. Ja samo znam, mada to nije prikazano na ovoj karti, da je položaj mojih snaga, to je, znači, položaj snaga jačine oko jedne čete koje su se nalazile ovde u blokadi, da spreče, znači, izvlačenje terorističkih snaga na pravcu moga bataljona. To su ove snage koje, ovde su prikazane u odbrani, sad je samo deo bio za ovu operaciju ovde u blokadi, znači na ovome pravcu. Da se nešto dešavalo, jer je Meja udaljena možda nekih kilometar do kilometar i po, znači ono šta ja imam, a imam izveštaje moga komandanta, znači da su se kolone civila kretale dalje, znači, ka Đakovici. Ja sad ne znam da li su one nastavile ka Prizrenu, jer je i ovde na pravcu Đakovice, takođe postoji prelaz Čafa Prushit (Qafa e Prushit) preko koga su civili izlazili u Albaniju. Ali mislim da je to bilo samo početkom aprila. Znači, moja saznanja ovde potiču samo iz izveštaja moga komandanta Drugog bataljona. A on me je izvestio da je ovde, znači, da su se ovde vodile borbe i da je imao, znači, tri ranjena u ovim snagama za blokadu, dva ranjena jednog dana i drugog dana me izvestio za još jednog. I te izveštaje njegove ja posedujem i sva moja saznanja su vezana, znači, za podatke koje sam dobio iz njegovih izveštaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, svi ti podaci koje vi dobijate, vi ste stalno u kontaktu sa svojim komandantima. Prema tome, tako se odvija aktivnost komandovanja i funkcionisanja vaših jedinica.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde moram napomenuti da su svi naši komunikacioni centri već bilo pogođeni, stacionarni, već prvih dana rata. I u izveštajima upravo negde u ovo vreme, znači sa ovim komandantom bio je prekid u izveštavanju od neka dva dana, tako da, znači, ja imam, znači, izveštaje za te dane, ali komunikacija ni u jednoj jedinici već nije mogla da bude, ona, apsolutno normalna, jer je stalno bilo ometanje iz vazduha, a svi komunikacioni centri u svim jedinicama su već bilo pogođeni i uništeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali nakon dva dana vi uvek imate sasvim preciznu, izveštaj i informaciju o tome šta je bilo, šta je jedinica radila, šta se dogodilo i sve detalje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, imam, znači, njegov dnevni pismeni izveštaj za svaki dan. To ... Iz ostalih jedinica, tu je razlika, pošto je ovaj bataljon daleko od komande brigade. Ostali izveštavaju, znači, telefonom, jer postoje žične veze koje smo mi postavili, a on izveštava, znači, radio putem preko jednog uređaja, tako da njegov izveštaj uvek dobijam, znači, pismeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ... E sada samo da vam skrenem pažnju ...

TUŽILAC NAJS: Ponovo, pre nego što se nastavi, a bu,dući da će biti veoma teško da utvrdimo sve reference, ovde, evo, vidimo referancu za dnevni izveštaj, odnosno da je to pisano svaki dan, ali ne znam da li je to uključeno u onaj materjal koji mi imamo, a potrebno je da to znam. S obzirom na spor tempo rada danas, barem što se tiče dokumenata, pitam se da li ćemo da počnemo, odnosno da li će glavno ispitivanje ovog svedoka da se završi do kraja ove nedelje. Ovo će verovatno biti najduže ispitivanje svedoka u slučaju Odbrane ... Sada proveravam svedoka, gospodina Babića, koji je do sada bio najduži ...

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je gospodin Babić bio najduži svedok.

TUŽILAC NAJS: Da, 13 dana, ukupno 13 dana je svedočio.

SUDIJA ROBINSON: Pre nego što prekinemo sa radom za danas, hteo bih da se pozabavim dokaznim predmetima od 362 do 434. Sledeće karte će da budu usvojene u dokazni spis: 372, 377, 380, 391, 403, 415, 427, 424, 430 i 433, a sledeće izjave samog svedoka, gospodina Delića će da budu uvrštene uspis: 373, 379, 381, 392, 404, 416, 425, 428, 431, 434. Osim toga, zvanični izveštaj 376 i krivična prijava 375 i to se uvrštava. Hteo bih, takođe, da kažem još dve

stvari. Radi se o tome da će svi neprevedeni dokumenti da budu obeleženi u svrhu identifikacije, dakle, uobičajena procedura, a, takođe, u svrhu identifikacije biće obeležene ostale izjave, a koje nisu izjave svedoka. Dakle sve one druge izjave koje su date komisiji.

SUDIJA KVON: Tabulator 428 treba da bude pod pečatom iz istih razloga zbog kojih smo bili i na privatnoj sednici.

TUŽILAC NAJS: Hteo bih da iznesem po drugi put primedbu u vezi sa kartama, odnosno da iznesem određene rezerve u vezi sa kartama koje ću da koristim tokom unakrsnog ispitivanja. Ali dobro, to ćemo da vidimo kasnije.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Takođe se uvrštavaju u spis tabulatori 254, 255 i 261.

SUDIJA KVON: To znači da smo uvrstili sve tabulatore do tabulatora 361.

ADVOKAT KEJ: Samo radi zapisnika, hteo bih da kažem da poslednja karta koje je predočena je karta 355. Mislim da je ona dosta važna za svedočenje ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Da, u redu. Nastavljamo sa radom sutra u 9.00.